LIETUVA

Nr. 30 — **CHICAGO, ILL., PETNYCZIA, 29 Liepos (July) 1898 m.** — **Metas VI**

ENTEREDAT THE CHICAGO, ILL POST OFFICE AS SECOND CLASS MATTER.

The Lithuanian Weekly

"LIETUVA"

Published at Chicago, Ill., every Friday

Executes all kind of Job Printing and translating in Lithuanian, Polish and English languages.

Subscription $2.00 per year.

All communications must be addressed:

A. OLSZEWSKI,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Sta. No. 60.

Nedėlinis Laikrasztis

"LIETUVA"

Iszeina kas Petnyczia Chicago, Ill.

Kasztuoja ant metų:
AMERIKOJE..... $2.00
Į UŽMARE..... $3.00

"Lietuvos" spaustuwė spausdina wisokes Knjgas, Konstitucijas ir wisokius kitus drukus lietuwiszkai, lenkiszkai ir angliszkai.
Darba atlieka gražiai, greitai ir pigiai.

Užsiraszant "Lietuvą" ir prisiunčziant pinigus už ją, kaip ir su wisais kitais reikalais, wisada reik uždeti szitoki adresą:

A. OLSZEWSKIS,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Sta. No. 60.

Politiszkos žinios.

—o—

Karė Amerikos su Iszpanija.

Ant karės lauko, po užėmimui Santiago, pasidawimui jenerolio Toralio kariaunos dalies nieko swarbesnio ne atsitiko. Rods porte Manzanillo amerikoniszka laiwynė paskandino kelis iszpaniszkus porte stowinczius laiwus, bet laiwai tie buwo transportiniai, ne apkaustyti ir neturinti toli siekiancziu kanuolių. Isznaikinusi iszpaniszkus laiwus, amerikoniszka laiwynė pasitraukė, nė ne bandė prisiartinti arcziaus prie miesto, jo ne bombardawo. Paskui amerikonai užėmė twirtynę El Caney. Buwęs apginėjas miesto Santiago, iszpaniszkas jenerolas Linares, kaip pasirodo, paszautas pawojingai, reiks jam ranką iki peczių nupjauti.

Ant perweżimo iszpaniszkos kariaunos paimtos mieste Santiago ir jo aplinkinėse, Amerikos randas sutiko pasamdyti laiwus iszpaniszkos garlaiwių kompanijos, kuri sutinka nuo Kubos perweżti juos į miestą Coruną, sziaurinėj Iszpanijoj, už perweżimą skaito: už kiekwieną oficierą po 60 dol., už kiekwieną paprastą kareiwį po 30 dol.

Terp kubieczių ir amerikonų užgimė nesutikimai, kadangi kubieczių wadową, Garcia, amerikonai ne pakwietė prie paėmimo miesto Santiago. Garcia pakėlė protestą, kad amerikonai užėmę miestą, ant urėdų paliko iszpaniszkus urėdnjkus. Protestą jis nusiuntė ne tikt amerikoniszkos kariaunos wirszinjkui, bet ir į Washingtoną. Kaip sako, Garcia wisai atsisakė kariauti su amerikonais, pasitraukė su sawo kareiwiais į kalnus. Ar teisingos wienok tos žinios, tikrai nežinia. Gal but, kad kubiecziams ir ne patinka, kad amerikonai mažina jų įtekmę ir garbę, amerikoniszki reporteriai tyczia juodina ir skriaudžia kubieczius. Terp amerikoniszkos kariaunos ant Kubos platinasi geltonasis drugys, kaip dabar paduoda, iki sziol apsirgo jau 500 kareiwių. Nuoszimtis tai ne labai didelis. Apart geltonajo drugio pradėjo platintiesi ir kitokios ligos, bet jos wisada siauczia smarkiaus karės laike, taigi tame nieko ypatiszko nėra; iszpanijonų pusėj, kaip dabar pasirodo, daugiaus yra serganczių kareiwių negu amerikonų; kitaip ir buti ne gal, kadangi iszpanijonams truksta maisto, gydytojų ir waistų.

Dabar amerikonai nori isz wisų pusių užpulti ant salos Porto Rico ir ją nuo iszpanijonų pawerżti. Atlikti tą ne bus sunku, kadangi ant tos salos iszpaniszkos kariaunos yra ne daug. Dabar czia jau ir pradėjo lipti amerikonai.

Ant Filipinų dar amerikonai nieko swarbesnio ne nuweikė, miestas Manille dar wis iszpanijonų rankose, nors jis maisztinjkų apstotas. Maisztinjkų wadowas Aguinaldo jau apgarsino czia neprigulmingą republiką, kurios prezidentu pats apsigarsino ir apsirinko sau ministerius. Neužtenka wienok apsigarsinti prezidentu, bet reikia dar, kad tą kiti pripażintų; tuom tarpu jo ne pripażino nė amerikonai, su kuriais isz wien kariauja priesz Iszpaniją.

Parengta ant iszplaukimo į Iszpaniją, Watsono laiwynė dar neiszplaukė ir, turbut, wisai ten ne plauks, nors laiwynės ministeris sako, kad tas tikt atidėta ant toliaus. Wokiszki ir angliszki, labiausiai Amerikai pritarianti laikraszcziai, persergsti ne siųsti laiwynės į Europą, kadangi tas galėtų įkiwinklioti į karę su galingesniais negu Iszpanija prieszais, karėje gi nieks nepadės Rods Amerikos reporteriai ir tuli Washingtono senatoriai norėtų pradėti karę su wiso swieto wieszpatystėmis, idant ant jų iszbandyti wisą Amerikos galybę, bet ne wisi rando eilėse teip spangi, kad ne matytų pawojaus.

Ne politikieriams ir ne urėdnjkams abiejų kariaujanczių wieszpatyszczių karė jau nusibodo, lygiai Amerikoj kaip ir Iszpanijoj žmonės reikalauja sandaros ir užbaigimo nereikalingo kraujo praliejimo. Laikraszcziai pranesza apie pradėtas tarybas kaslink susitaikymo. Sako, buk ant paskutinio Iszpanijos ministerių susirinkimo buwo perkratinėjamas klausymas kaslink susitaikymo ir buk wisi nutarė kreiptiesi į Washingtoną be jokios tarpinjkystės su praszymu paliauti karę; Iszpanija buk sutinka atiduoti Amerikai Kubą ir Porto Rico. Apie tai wienok, ko nori Amerika, nieko ne girdėt: ką apie tai raszo laikraszcziai, to už teisybę laikyti ne galima, kadangi juo toliaus, juo jų reikalawimai didesni.

Kad Iszpanija noriai susitaikytų, nieks ne abejoja, kadangi ant karės reikia pinigų, jų gi Iszpanijoj nėra. Apart stokos pinigų, per ilgiaus užsitraukusią karę dabartinio rando prieszai, teip wadinami karlistai, be abejonės Iszpanijoj pakeltų rewoliuciją; jau dabar, kaip pranesza laikraszcziai, tuluose krasztuose Iszpanijoj pakilo maisztai, kaimynai sutraukė kariauną prie rubežių, turbut tikėdami, kad maisztai labiaus prasiplatins.

Havai salos.

Kaip žinote, Havai salas Amerika priskyrė prie sawo waldybų, siunczia ten sawo kariauną ant dabojimo twarkos. Mat didesni gywentojų dalis, taigi su wirszum 100000 gywentojų, ne labai džiaugiasi, kad jų tėwynė pateko Amerikai, pusė gywentojų skaitliaus, taigi wisi cziabuwiai, prilankus amerikonų per rewoliuciją praszalintai karalienei, Lelinokalani. Ji atkako dabar į Washingtoną ir pakėlė protestą priesz užėmimą jos krasztą, reikalauja sugrąžinimo pawerżtų jos turtų, taigi jos rumo mieste Honolulu ir didelių žemės plotų. Pakėlę rewoliuciją amerikonai mat ne tikt iszwijo karalienę, bet pasisawino jos turtus ir karaliui prigulinczius žemės plotus. Dabar ji nuo Amerikos rando reikalauja arba sugrąžinimo tų turtų, arba iszmokėjimo jų wertės pinigais; reikalauja ji, idant už tuos pawerżtus turtus Amerikos randas iszmokėtų jai pusę milijono doliarų. Nežinia tikt, ar jos reikalawimai taps iszpildyti.

Naujose waldybose Amerika rengia dabar pacztą, kas nepriguli prie lengwų dalykų, kadangi Havai salos susideda isz daugelio smulkių salų ir saluczių iszmėtytų ant didelio jurių ploto, parengti kasdieninę pacztą isz miesto Honolulu ant wisų saluczių beweik negalima, kadangi ant to neužtektų wieno laiwo, reiktų užlaikyti net kelis, o tas kasztuos brangiai, surinkimai ne galės tų kasztų uždengti.

Apart to, Amerika perima ir wisas buwusios Havai republikos skolas, kurios siekia su wirszum 4 milijonus doliarų. Amerikos tauta isz to wienok nė jokios naudos ne turės, pelnys wien tuli spekuliantai ir urėdų gaudytojai, kurių ne mažai patilps naujose Amerikos waldybose.

Chinų Wieszpatystė.

Maisztai pietinėse Chinų wieszpatystės prowincijose ne pasibaigė, bet czia dabar randas wėl wirszų ima: rando kariauna atėmė atgal daugumą maisztinjkų pawerżtų miestų, jų pulkai, isz miestų iszwyti, pasislėpė wėl kalnuose. Neužkentimas europiecziu Chinuose didinasi, chiniecziai pradeda užpuldinėti ant europiecziu. Porte Arthuro, mieste Shanghai, ir wokiszkoj waldyboj pasitaikė susimuszimai terp chinieczių ir europiecziu, bet europiszka kariauna ir policija chinieczių minias isz waikė.

Angliszki laikraszcziai pranesza wėl apie paslaptą sutartį terp Maskolijos ir Japonijos. Maskolija mat su wisu pasitraukė isz Korėjos, priżada nė jokiu budu ne stabdyti Korėjoj japonieczių įtekmės, užtai Japonija pažada nesiprieszinti, jeigu Maskolija panorėtų užimti Mandžuriją. Jeigu tų laikraszczių garsinamos žinios teisingos, tai Maskolijai mat pasisekė užganėdinti Japoniją ir todėl, jeigu ant Didžiojo oceano užgimtų karė su kuom nors Maskolijos, tai tos prieszai negalės tikėti Japoniją patraukti į sawo pusę. Jeigu Maskolija užmanytų stabdyti Ameriką užimant prigulinczias Iszpanijai salas, tai nė Amerika, nė Anglija ne galės teip lengwai Japoniją į sawo eiles priesz Maskoliją patraukti. Ant suwaldymo Anglijos Maskolijai ne reikia didelių pajiegų, ant to užtektų nusiųsti kokius 200,00 kareiwių į Indijas ir ten pakelti maisztus priesz Anglijos waldžią. Indijose anglijonų pajiegos mažos, o jie indieczių wisur nekenczіami, todėl Maskolijai ne sunku but wisai anglijonus isz ten iszwyti. Anglija tą ir pati numano, todėl, kur tikt Maskolija Azijoj ne nori jai nusilenkti, wisur nusilenkia Anglija. Anglijos silpnumą numano jau ir chinieczіai ir jie tankiaus nusilenka Maskolijai negu Anglijai. Anglija su sawo laiwyne basi wien Prancuzijai arba Wokietijai, kurių waldybos iszmėtytos po wisą žemę, Maskolijos gi ji įkasti ne gal, kadangi tos waldybos kruwoj, į jas su laiwyne prisigriebti negalima.

Maskolija.

Maskolijoj, ant užmanymo Warszawos jeneral gebernatoriaus, kunigaikszczio Imeretino, randas rengia naujus panczius ant kunigų. Peterburge darbuojasi dabar specijaliszka komisija, į kurią prigulį ir Warszawos jeneralgubernatorius, ant iszdirbimo tiesų kaslink geresnio rando prižiurėjimo katalikiszkų dwasiszkų seminarijų. Maskoliams neužtenka įwedimo swietiszkų mokintojų ir dabojimo egzaminų per mokslainių direktorius, jie norėtu turėti įtekmę ir ant mokinimo budo ir mokslų pakraipos. Žinoma, kad wisko, ko geidžia, per sawo wien paliepimą įwesti ne galės, ant to reikia ir popiežiaus pritarimo, bet maskoliai jau ne kartą parodė, kad jiems pasiseka ir popiežių pertikrinti.

NAMINĖ liekarstwa nuo wisokiu paprastu ligu yra gera: LEWIS'O Lietuwiszka TRAJANKA. Prisiusk 65c stampoms arba "money order" pas mus, mes atsiusim baksuką. Adresuok,
P. W. BIERSTEIN & CO.,
Shenandoah, Pa.

Isz Lietuwos.

Isz Padowinio walscziaus, Kalwarijos paw.

16 Kowo mėnesio buwo susirinkimas walszczionių. Suisirinko dikcziai, net į rasztinyczią netilpo wisi. Sueiga prasidėjo jau wėlai trims walandoms popiet ant lauko, nes rasztinyczoj perangszta buwo.

Pirmucziausiai waitas pradeda pasakot, kiek nebylių walscziuje; toliaus kalba, kad reikalauja ant geležinkelio darbinjkų; pagalios pranesza, kad reikia pasamdyt žmogų mokyklos kaminus walyti. Iszeina rasztinjkas su pluoksztu popierų. Pirmiausia perskaito, kam reiks szjmet į kareiwiją stoti, toliaus waro kokjten wirszinjko cirkuliarą, kad turi buti wisur ant kiekwieno grįžkelio lenta su maskoliszku paraszu, koksai kaimas ir walsczius ir tt. Matyt wirszinjkui ta mislis atėjo į galwą, kaip žemskiai pristatė jam lentas su lietuwiszkais paraszais. Jis ir iszleido sawo cirkuliorių, kad wisos lentos turėtų maskoliszką paraszą: tai bent bus darodymas priesz gubernatorių, kad mus wirszinjkas nesnaudžia, bet dirba. Jeigu isztiktų pas mus badas ar maras, tai tikrai gautume iszgirst nuo mus wirszinjko cirkuliarą, kad tai yra nelaimės, ale be waldžios daleidimo, per tai reikia josios naikint. Musų waldžia priesz wisokius dalykus turi geriausią ginklą, tai cirkuliarą. Kad tikt kas kiek, kad ir wisiems žinomas dalykas, bet wis-gi reik ant to cirkuliaro. Teip ir su lentoms. Wisi seniai žinome, kad waldžia tikt maskoliszkas lentas pripažįsta, tai kam da to cirkuliaro?

Ale baigsiu apie sueigą. Ant užbaigos primena waitas, kad yra kasoje susirinkusių 126 rubliai, ant ko walsczius nori juos apwersti. Walsczionys sako—"tegul stowi, rasis wieta jiems". Kiti, keletas mus wyriausybės bicziulių, rėkia, kad tuos pinigus padalyt waitui, rasztinjkui ir kasieriui. Sueiga ant to nesutiko.

Priegtam pradėjo daugumas rėkti, kad reik padaryt nutarimu, idant butų iszwarytas žydas isz Daukszių bažnytkiemio, nes žydas priesz paczios bažnyczios duris bebudamas, wisai parapijai gėdą daro. Sueiga ant iszwijimo žydo sutinka. Eina pasiraszyt po nutarimu; wisi pasiraszo, idant žydas but iszwytas; bet kas pasirodė, kad augszcziaus ant kito puslapio buwo suraszyta, juogei walsczius iszdalina tuos 126 rubl. sziteip: waitui 30 rubl., kasieriui 30 rubl., rasztinjkui 66 rubl...

Wyrai nebukit pusgalwiais; tegul kas sykį kas nors isz walsczionių balsiai perskaito nutarimą, idant wisi žinotų, po kuo pasiraszo. Jei teip wisada darysime, tai kitasyk ir namus rasztinjkui galim užraszyti. Teisybė, kad jeigu nutarimai butų lietuwiszkai raszomi, tai nebut tokių klaidų. Pabandykit padaryt walsczius nutarymą, kad sueigų nutarimai butų lietuwiszkai raszomi.

Isz Krinczino, Paneweżio paw.

Pabaigoj Sausio mėnesio 1898 m. i Baukų sodžių kaszin isz kur atsibaldė wiens "szwentas žmogus"; nuėjęs pas dwi dawatkas, Juozeliauczienę ir Baniukytę pasisakė, buk jis žinąs jų wardus ir prawardes, einąs pats isz Jeruzolimos per bažnyczias apdowanodamas diewobaimingus žmones. Sako: "duokit man po tris rubl., tai gausit ir jus dowanas. Asz jums paraszysiu į Paswalio klebona laiszką, tai jis jums duos po rażanczių ir po dwi žwakes, su labai dideliais atlaidais (atpuskais). Po wieną žwakę sau pasiliksit dėl laimingos smerties, o kitą paaukaukit Krinczino bažnyczai".

Teip ir sutiko, dawė po 3 rubl. Žmogus ir iszkeliawo sawo keliu. Dawatkos, iszledusios tą piligrimą, mislijo tuojaus bėgti į Paswalį dowanų parsineszti, bet sutarė dar parodyt tą laiszką szwiesesniam žmogui. Tas pažiurėjęs nieko ten nerado. Pasirodė aiszkus apgawimas. Ėmė wytis paskui tą piligrimą, rado jį Paswalyj pas burlioką degtinę bemaukiant. Nors dawatkėlės ir dowanojo jam kaltę, bet asesorius suėmė wargszą ir laiko kalėjime. Sako jau jis nebekartą sėdėjęs kalėjime.

Isz Wilkawiszkio paw.

Waldžia užkrowė ant walsczių naują sunkenybę. Priesz welykas atėjo nuo pawieto wirszinjko paliepimas, kad szaltysziai drauge su žemskiais, eitų ant patrolės "emigrantų" gaudyt. Žemskiai yra szaltyszių wadowais ir paskiria jiems wietas, kur reikia stowėt ir dabot praeinanczius. Ant patrolės reikia eiti tikt naktims. Dieną daboja emigrantus tikt ant stacijų Szelmių ir Kybartų. Eit "ant patrolės" reikia gana tankiai, Kybartų walsczіuje szaltysziams iszpuola wargti kas 3czią naktį. Jeigu kas atsisako eit, tą wirszinjkas tupdo į aresztą. Ukinjkas Dubickas isz Bobių kaimo sykį dėlei ligios ne galėjo eiti "ant patrolės" ir už tai gawo tupėt areszte wieną parą. Žemskiai su szaltysziais, žinoma, sulaiko ne tikt emigrantus, bet ir wisus, kas eina per rubežių: tokiu budu szaltysziams iszpuola teiposgi gaudyt kuntrabantus. Už sulaikymą emigrantų arba kuntrabantų, sako, paskiriamas yra pelnas, bet ta pelną retai kas isz szaltyszių mato, nes žemskiai tą pelną tankiausiai parsiwerżia sau.

Szaltysziai turi deliai to kęsti dide į wargą. Jie ne tikt naktims ne mažai priwargsta, bet negali nė prižiurėti prigulinczіai sawo ukės. Antrą dieną welykų szaltysziai Kybartų walsczіaus susitarę paraszė praszymą pas gubernatorių, kad juos paleistų nuo pildymo tokios tarnystos (szlužbos). Kas bus isz to, ne žinau.

Isz wiso matyt, kad waldžia ne įstengia sulaikyti emigrantų per sawo tarnus ir jieszko pagelbos žmonių. Waisiai tokio paliepimo yra žmonėms gana skaudus: szaltysziai tur gaudyt sawo žmones, da-gi pažįstamus ir gimines, nes tai werczia juos daryt "szlužba", prisakymas klausyt waldžios, isz kitos-gi pusės sąžinė draudžia stumti į nelaimę sawo artymą.

Be to reikia czion dar pasergėti, kad, stowint ant rubežiaus "ant patrulės", iszpuola gaudyt teiposgi neszikus knigų ir laikraszczių. Kiekwienas iszmano, kad neszikai knigų yra lietuwiams labai raikalingi, nes jie per knigas platina apszwietimą, per knigas dwasiszkas prilaiko ir sustiprina katalikystę. Gaudyti knigų neszikus yra tai bjaurus darbas ir prieszingas lietuwystei ir katalikystei.

Atsargiai su laiszkais.

Marijampolės gimnazijos asztuntos kliasos mokintinis Jokubaitis priesz welykas buwo gawęs laiszką nuo M. isz Seinų seminarijos. Laiszke buk buwo paduotas užmanymas įtaisyti rankrasztinį lietuwiszką laikrasztį ir klausiama buwo, ar nežino Jokubaitis tokių wyrų, kurie galėtu tą užgimsiantį laikrasztį prilaikyti. Ant galo pagalios laiszke dar buk ir priraszyta buwo, kad perskaczius jį su draskyt ar sudegint. Ale Jokubaitis laiszką gawęs, po perskaitymui, jo nesunaikino, bet pasidėjo. — U-gi sztai per Apreiszkimą Panelės Szwencziausios, 25 dieną Kowo mėnesio įsiweržė į gywenimą Jokubaiczio du gimnazijos sznipukai newa prapesoriais wadinami, ir ėmė krėsti po wisus daiktus Jokubaiczio. Na ir atrado tą nelaimingą laiszką. Reikia dar pridėt, kad tasai waikinas ne internato gywena, net ne mokintinių kwatieroje, bet buwo wisai priwatiszkai pas p. Fijalkauskienę per korepetitorių. Kuom dalykas pasibaigs, nežinia; waikinas dar tebyra gimnazijoj; neužilgio ekzaminai, pabaigimas gimnazijos mokslų, bet ar leis jam iszduot ekzaminus, labai abejotina. Neapasiėjo ir be juokų. Tarp kitų nekaltų knigų atrasta ir-gi dideliai nekalta wienok mokintiniams užginta knyga grafo Leono Tolstojaus. Ale ant knigos apdaro yra paraszas "dowana" įspaustas maskoliszkai auksinėmis litaromis. Pasirodė, kad ta knyga keli metai atgal buwo duota kaipo dowana wienam mokintiniui—Maknewycziui, toj paczioj gimnazijoje, o dabar gimnazijos waldžia atima jos dowanotą knygą ir baudžia mokintinį už laikymą pas sawę gimnazijinių dowanų. Isz to matome, kad Marijampolės gimnazijos waldinczіai ne tikt bjaurus yra, bet da-gi ir juokingai kwaili. Ne waikus jiems mokint, bet žemskiais ir sznipukais žandarų buti. Jau dabar baisu darosi leisti waiką į mus gimnaziją, nes ją waldo pusgalwiai isztwirkėliai kacapai, kurie nieko gero negali waikus iszmokinti.

Isz Naumieszczio.

Per grabnyczių jomarką žandarai su žemskiais rado po paklode ant stalo 6 liet. lementorius pas karabelnykienę Marcelę, ant rinkos karabelnykinėj budoje.

Priesz tai tik ką buwo derėjusi tuos lementorius ir nesusitikė kaszin kokia boba. Kaip tikt ji nuėjo nuo budos, ugi neužilgio atėjo pas Marcelę žandaras su žemskiu ir tiesiog nulindo po paklode — matyt ta boba paskundė.

26 Kowo mėnesio sudas nubandė Marcelę—arba 26 rublius mokėt, arba 7 paras sėdėt.

Isz Gižų, Wilkawiszkio paw.

Per welykas buwo prilipintas Gižuos atsiszaukimas —"Broliai lietuwiai", o prie mokyklos nauja daili lenta su lietuwiszku paraszu ant maskoliszkosios užkalta. Žemskis Astrauskas atsiszaukimą tuojaus nudraskė, ale lentą tai tikt į treczią sanwaitę pamatęs, stwėrėsi nulupti, bet negalėjo, tai paskui labai ėmė užpuldinėti ant žmonių, ale nieko neiszgawo.

Pilwiszkiuose ir-gi buwo priklijuotas atsiszaukimas dabar nesiniai. Bet jau apsiprato maskoliai, ne labai nė tirinėja, tikt dailiai nulupa, kad nė literą nepasilieka.

Rygos Lietuwių Paszelpos Draugystė.

Wardą, kurios po kelissyk minėjau ankszcziaus, gal mažai kas ir žino, dėlto nors trumpai apie ją czionai paraszau. L. Pasz. Draugystė įsteigta yra jau nuo 1893 metų 24 dienos Birželio. Sąnariu jos gali buti kiekwienas suaugęs sweikas žmogus: (ar tikru, arba tikt garbės — sanariu). Mokeszczіai maži. Duoda paszelpą sergantiems ir mirusių sąnarių szeimynoms. (Ukinjkas.)

Perkunas ugdegė kaimą.

27 d. Sėjos, Bielowieżoj, Grodno gub., laike smarkios audros perkunas trenkė ir uždegė twartus ukinjko Wolkowickio. Kaimynai, pamatę ugnį, wieton gelbėti deganczią triobą ir gesinti ugnį, ką iszsyk ne sunku buwo padaryti, iszbėgiojo po sawo namus gelbėti namieje ėsanczius gywulius ir daiktus. Wėjas buwo smarkus, kadangi ugnies nieks ne stabdė, ji su neiszpasakytu smarkumu pradėjo platintiesi ir į kelias minutas užėmė 24 triobas, kurios su wisu sudegė. Butų gal iszdegęs wisas kaimas, bet ant pagelbos subėgo girios sargai ir žmonės isz netolimo ciecoriaus dwaro, kurie nedawė gaisrui toliaus platintiesi. Jeigu czia ugnis teip daug žmonių turto isznaikino, tai kalti pats žmonės su sawo neiszmintingu įtikėjimu, kad gesinti ugnį nuo perkuno įtrenkimo yra tai nuodėmė, pasipriesziniimas Diewo daleidimui.

Iszkastas skarbas.

Laikrasztis "Witebskija guberuskija Wiedomosti" pranesza, kad ant laukų kaimų Gory ir Straszewicz, Czerėjos walsczіaus, iszkasė du skarbu, pirmame buwo senowės lietuwiszki pinigai: 44 sidabrinių ir kiti smulkesni, iszmuszti 1509—1517 m. Iszkastame ant lauko kaimo Straszewicz skarbe pinigų ne buwo, tikt wisoki sidabriniai daiktai, graznos, isz sidabro nulietos sztangelės, kaip sunowės lietuwiszki rubliai, sidabrinės blėtos keli szmotai, storas keturkantis sidabrinis dratas; buwo czia ir pinigų, bet jie buwo sudaužyti, stempelio ne buwo znaimu ir daug kitokių sidabrinių daiktų.

Sugriuwo namai.

Rygoj sugriuwo, ant Romanowo ulyczios, naujai ką tikt pastatyti namai, kurių dalis buwo jau apgywenta. Prie to du darbinjkai, ėsanti ant kaimyniszko kiemo, tapo ant wietos užmuszti, wienas gi mirtinai apkultas. Isz apsigywenusių czia žmonių szeszi tapo namų griuwėsių užberti, jų dar neiszstraukė ir nežinia, ar jie gywi, ar užmuszti. Kaip pasirodė, namai buwo labai silpnai pastatyti, plytos buwo sudėtos wiena ant kitos, kaip kur sulypytos su pieska ir trupucziu kalkių ir paskui sienos užtinkuotos. Tų namų sawinjkas ir architektorius pateko po sudu.

Naujas maskoliszkas moteriszkas kliosztorius.

Maskoliszkas stacziatikiszkas teip wadinamas "szwencziausias sinodas" rengia dabar netoli Mintaujos, Kurszėj, stacziatikiszką moteriszką kliosztorių. Apart reikalingų pinigų, randas kliosztoriui

paskiria ir 150 desiatinių žemės. Nieko tame pikto ne butų, jeigu rengtų klioštorių maskolių apgywentuoso krasztuose, tuom tarpu Kurszėj stacziatikių nėra; czia nereikalingą stacziatikiszką apdowanoja dideliu žemės plotu, nuo katalikiszkų gi žemę atima. Toks mat maskoliszko rando teisingumas!

Kursai darbinįkams Liepojuje.

Liepojaus berzės komitetas rengiasi sawo kasztais parengti Liepojuje wakarinius kursus wisokių mokslų darbinįkams. Atsiszaukė jau su sawo užmanymu į apszwietimo ministeriją ir papraszė jos daleidimo. Praszymas tas buwo jau perkratinėjamas ir ministerija nusprendė ne tikt duoti sawo daleimą, bet dar paskirti paszelpą nuo sawęs po 1000 rublių ant metų, per pirmutinius penkis metus.

Nauja Stipendija.

Kunigas Boleslowas Osiecki, prabaszczius parapijos Godutiszkės, perdawė wirszinįkui Wilniaus moksliszko apskriczio 1000 rubl., idant isz nuoszimczių butų parengta stipendija wardo pasimirusio perdėtinio dwasiszkos konsistorijos, kun. Bedrzynskio. Stipendiją galės gauti wienas isz neturtingų mokintinių mokslainėse Wilniaus moksliszko apskriczio, katalikas. Stipendiją tą parengs prie I miesto Wilniaus gimnazijos.

Gywentojų paszelpa Rygos parodai.

Sėjos mėnesyj ateinanczių metų Rygoj rengia centraliszką žemdarbystės ir gywulių auginimo parodą, kurioje galės imti dalywumą ir Lietuwa. Prie parengimo parodos maskoliszkas randas neprisideda, rengia ją sawo kasztais miestas Ryga ir Latwijos gywentojai. Liflandijos bajorija isz sawo pusės ant parodos aukauja 8000 rublių, Estijos žemdarbystės draugystė paskiria 1500 rubl. Kurszės bajorija žadėjo teiposgi prisidėti, bet kiek ant to paskirs, dar nepagarsino.

Žemiszki wirszinįkai.

Maskoliszki laikraszcziai pranesza, kad nuo 1 Liepos ateinanczių metų bus įwestos žemiszkos įtaisos (zemstwos) Minsko, Witebsko ir Grodno g. Taigi mat atsiras nauja maskoliszkų plėszikų gauja. Kitose Lietuwos gubernijose dar turbut ne greit įwes žemiszkas įtaisai. Per tai ne daug žudys, kadangi Lietuwos zemstwas maskoliai rengiasi teip supanczioti, kad jos nieko gero ne galės krasztui atgabenti.

Palengwinimas iszwežimo awių į Prancuziją.

Maskoliszka žemdarbystės draugystė, ant palengwinimo isz gabenimo gywų awių ir mėsos isz Maskolijos į Prancuziją, parengė naują garlaiwių liniją terp Liepojaus ir sziaurinės Prancuzijos porto Dunkerkos. Garlaiwiai tie bus specijaliszkai pritaisyti ant perwežimo awių ir kitų naminių gywulių, teiposgi suszaldytos mėsos.

Jawų prekės Wilniuje.

Pereitą sanwaitę už lietuwiszkus jawus mokėjo czia: už rugių pudą 90—95 kap., už kwieczius 115—120 kap., už awižas 90—95 kap., už miežius 83—85 kap., už žirnius 90 kap.—1 rubl., už pupas 85—90 kapeikų. Pudas szwiežio nesudyto swiesto 9 rubl. 25 kap.—9 rubl. 50 kap., sudyto 9 rubl. Pudas szieno 25—30 kap., sziaudų 20—23 kap.

Gaisrai Wilniaus gub.,

Pirmoje pusėje Sėjos mėnėsio, Wilniaus gub. buwo isz wiso 33 gaisrai. Isz to wiso gaisrų skaitliaus užgimė: nuo neatsargumo paczių padegelių 5, nuo užsidegusių suodžių ne walytuose kaminuose 3, nuo perkuno įtrenkimo 9 ir nuo nežinomų priežaszczių 10. Visuose tuose atsitikimuose ugnelė padarė blėdies ant 32207 rublių.

Audra.

28 d. Sėjos per wisą dieną ir naktį ties Kaunu siautė baisi audra ir ledai. Ledai iszdaužė miesto aplinkinių laukus. Perkunas pagimdė keliose wietose gaisrus. Laike audros gaisrai buwo matyt dewyniose wietose. Apskritai imant, szį metą Lietuwoj wasara yra per daug lytinga, lytus užkenkė daržams ir laukams; jau dabar žmonės skundžiasi, kad bulwės pradeda puti.

Naujas geležinkelis.

Laikrasztis "Grodnenskija Guberenskija Wiedomosti" pranesza, kad maskoliszka kelių ministerija užgyrė dirbdinti naują geležinkelio liniją nuo Grodno, per Wolkowiską iki stacijai Bereza. Nauja linija sujungs geležinkelio liniją bėganczią isz Warszawos į Wilnių su linija nuo Warszawos į Lietuwiszką Brastą ir nuo czia su bėganczią į Odesą.

Degtinės monopolius Latwijoj.

Latwijos karczemas maskoliszkas randas paima į sawo rankas nuo 1900 m. Prie to palengwa jau dabar rengiasi. Latwijoj stato dabar 40 didelių degtinės ir spirito krautuwių. Karczemoms triobų nėra reikalo statyti, kadangi jos bus parengtos pasamdytuose namuose.

Isz Amerikos.

Užpuole ant trukio.

Fort Worth, Tex. Bėgantį isz czia į pietus pasažierinį trukį Santa Fe geležinkelio, netoli Saginaw, 8 myl. nuo czia, užpuolė 6 apsimaskawę plėszikai. Du isz plėszikų užszoko ant lokomotywos bėganczio trukio ir suwaldė maszinistą po ilgai kowai, laike kurios įwarė jam peilį į szoną, paskui sustabdė trukį. Kelio direktorius, kurisai tuom trukiu važiawo ir kiti trukio tarnai iszbėgo isz wagonų pažiurėti, kas atsitiko; tąsyk pasislėpę grabėj prie kelio plėszikai pradėjo į juos szaudyti isz karabinų, maszinistą paszowė mirtinai, peczkurys gi prapuolė; mena, kad jį plėszikai turėjo nuszauti, arba pirmiaus nuo trukio numetė. Isz plėszti wienok trukio ne pasisekė, kadangi ir trukio tarnai turėjo ginklus. Esanti ant trukio plėszikai nuszoko ir drauge su kitais pasislėpė žolynuose.

Persergėjimas keliaujantiems in Alaską.

Amerikos konsulius ant salos Vancouver, Budley, pagarsino persergėjimą norintiems keliauti į Alaską aukso jieszkotojams. Jisai sako, kad darbinįkai ir aukso jieszkotojai priwalo but labai atsargiais prie darymo kontraktų. Pasirodė, kad tulos kompanijos važiojanczios pasažierius į Alaskos aukso plotus, už 500 dol. apsiima aukso jieszkotojus pristatyti į paskirtą wietą ir suteikti jiems wisokius reikalingus daiktus, bet paskui ne tikt sawo pristatymo ne pildo, pasažierius iszsodina wisai kitur ir žinoma, užmokėtų pinigų ne grąžina. Buwo atsitikimai, kad kompanijos weżanczios aukso jieszkotojus, atgabeno juos ant salos Vancouver ir czia paliko. Su kontraktuotais darbinįkais elgiasi dar bjauriaus.

Walkatu atsilankymas.

Pereitos subatos dieną į namus farmerio Frabanskio užėjo trys walkatos; farmerio namieje ne buwo, tikt wiena jo pati buwo kambaryj. Walkatos papraszė, kad duotų jiems walgyti ir pradėjo tuojaus sawiszkai elgtiesi farmerio namuose. Waikszczio po kambarius ir griebė wisokius daiktus. Farmerienė tą pamacziusi, ne znaimiai iszsiuntė sawo waiką paszaukti tėwą. Po walandai parėjo farmeris su wienu sawo kaimynu. Walkatos stengėsi pabėgti, bet tas tikt wienam pasisekė, du gi suriszo, pasodino į weżimą ir weżė į Trenton. Ant kelio wienok Frabauskas gerai ne tėmyjo, walkatoms pasisekė iszsiliuosuoti nuo raiszczių ir pabėgti.

Audra.

20 d. Liepos baisi audra perėjo per New Jersey ir dalį New Yorko szteto, kuri atgabeno diktai nelaimių. Perkunas New Yorke užmuszė keturis žmonis, penkis gi sunkiai užgawo. Užmuszti ir užgauti mat nuo lytaus pasislėpė po medžiu, į kurį trenkė perkunas.

Pakrantėse Britiszkos Kolumbijos, ant Didžiojo oceano, siautė baisios wėtros, kurios daug nelaimių atgabeno. Apie susidaužusius didelius laiwus iki sziol žinios ne atėjo, bet užtai žwejų laiwelių wėtra daug sudaužė. Prie įpuolimo upės Frazier, netoli kranto, turbut, daugiausiai žwejų laiwelių pražuwo; prie to prigėrė ir 25 žwejai; gal skaitlius pražuwusių pasirodys dar didesnis.

Nelaime ant geležinkelio.

Dutch Flat, Cal. Ant bėganczio isz czia įrytus Central Pacific geležinkelio trukio, kada jis buwo netoli Towles stacijos, atsitiko baisi garinio katilo expliozija. Maszinista trukio ir peczkurys tapo ant wietos užmuszti; kunus jų expliozijos smarkumas numetė toli nuo kelio. Expliozija ta atsitiko prieszais Falerio namus, kurie nuo iszlakszcziusių lokomotywos szukių tapo drucziai pagadyti; pati Fallerienė ir dwejatas jos waikų tapo teiposgi sunkiai sužeisti; sužeistų yra ir daugiaus.

Gaisrai.

Pittsburg, Pa. 24 diena Liepos sudegė wagonų szapos Consolidated Fraction Co., ant Frankstown ir Pennsylvania av. Blėdį ugnies padarytą skaito ant 200000 dol., bet wiską uždengia asekuracija. Nuo ko užgimė gairas, nežinia. Isz buwusių czia gatawų wagonų pasisekė isztraukti tikt 14, 36 gi sudegė.

Kanadoj, beweik su wisu iszdegė miestelis Pugwash, turintis 1200 gywentojų. Iszdegė czia 200 namų su wisais gywentojų turtais.

Darbininku maisztai.

Penna, Ill. Sztraikai unijų darbinįkų czianykszcziose kastynėse traukiasi toliaus, kastynių sawinįkai parsitraukė ne prigulinczius į unijas, bet sztraikuojanti unijonistai neleidžia jų prie darbo; per tai pasitaiko czia tankios musztynės terp sztraikierių ir skabsų ir jų sargų. Užlaikymas sargų ant apsaugojimo scabsų daugiaus kasztuoja negu wertė jų padirbto darbo. Kasdieną czia dabar pasitaiko szaudynės isz abiejų pusių.

Sukurys.

Brodhead, Wis. 2 d. Liepos siautė czia baisus sukurys, kurisai daug blėdies pridirbo, pagadino daug triobų, kitas numetė nuo pamatų. Wienuose sugriautuose namuose penki žmonės mirtinai tapo apkulti. Po sukurio perėjimui ulyczios iszrodė lyg po dideliam gaisrui, jos buwo užmestos isz szaknų iszrautų medžių, namų griuwėsių, telegrafo stulpų.

Užgriuwo wario kastynes.

Prescott, Ark. Netoli nuo czia ėsanczių wario kastynių užgriuwo olos. Prie to keli darbinįkai ir urėdnįkai tapo užmuszti; sužeistų pasirodė daugiaus. Ant įgriuwusių kastynių olų buwo pastatyta geležies liejinyczia ir probiernė, liejinyczios dalis ir probiernės biurai teiposgi įgriuwo.

Isz darbo lauko.

¶ Canton, Oh. Darbai czianykszcziose dirbtuwėse eina pusėtinai, bet ar teip bus ilgai, ne žinia.

¶ Kansas City, Mo. Taiso dabar czianykszties geležies dirbtuwes, bet neužilgio jose pradės dirbti.

¶ Wheeling, W. Va. La Belle geležies liejinyczioj pradėjo dirbti jos dalis, kurioje dirba blekę.

¶ Gas City, Ill. Po trumpam stowėjimui, czianykszczios geležies liejinyczios pradėjo dirbti pilną laiką.

¶ Youngstown, Oh. Lover geležies dirbtuwėj pasibaigė jau reikalingi pertaisymai ir darbai jose jau prasidėjo.

¶ Cumberland, Md. Czianykszcziose geležies dirbtuwėse darbai eina gerai ir darbo užteks ant wisos wasaros.

¶ Saltsburg, Pa. Sawinįkai czianykszczių geležies dirbtuwių sutiko ant darbinįkų reikalawimo ir darbai czia jau prasidėjo.

¶ Martins Ferry, Oh. Darbai tulose szito miesto geležies dirbtuwėse pasiliowė, bet žada neužilgio pradėti wėl dirbti.

¶ New York. Czianykszcziai mantelių siuwėjai pradėjo sztraiką. Siuwėjai tiki, kad jame ims dalywumą keli tukstancziai darbinįkų.

¶ Elmira, N. Y. Czianykszties geležies liejinyczias Elmira Iron & Steel Rolling Mill Co. paėmė kompanijos kreditoriai. Ar jose dirbs ir toliaus, dabar dar nežinia.

¶ Anderson, Ind. Wisos czianykszczios geležies dirbtuwės dirba gerai; dirbtuwių sawinįkai tuojaus priėmė darbinįkų apdirbtą užmokesnio tabelę.

¶ Indianos kastynėse darbai eina gerai, darbinįkų padėjimas wisur pasigerino; mažai yra czia darbinįkų neturinczių darbo.

¶ Honghton, Mich. Arkadijos wario kastynėse dirba 200 darbinįkų, nuo Rugsėjo mėnesio skaitlius jų bus dwigubai padidintas.

¶ Toledo, Oh. Garsus Rockfeller ir Standard Oil Co. nori czia pastatyti naują geležies dirbtuwę, ant ko paskiria 1 milijoną doliarų.

¶ Woostern, Oh. Netoli Rittman surado storą druskos gyslą, storis jos su wirszum 70 pėdų. Žada neužilgio parengti czia druskos kastynes.

¶ Kenosha, Wis. Likosi czia uždarytos didelės bicyklių dirbtuwės "Charles Sieg Manufacturing Co." ir per tai keli szimtai darbinįkų neteko darbo.

¶ Passaic, N. J. Darbai eina czia nepraszcziausiai, bet isz kitų krasztų suwažiawo daugiaus darbinįkų negu reikia, todėl yra daug neturinczių darbo žmonių.

¶ Mont Carmel, Pa. Darbai pradeda czia gerintiesi: wieni dirba 4 dienas po ¾ dienos; kiti gawo orderį dirbti szitą sanwaitę po 5 dienas, po 10 walandų ant dienos. B.

¶ Harriman, Ten. Czianysztė geležies liejinyczia taps perkelta į Anderson, Ind. Ketina isz czia perkelti kitur ir daugiaus dirbtuwių, bet kokias ir kur perkels, dar nežinia.

¶ Fullerton, Pa. Catasauqua Iron Co. dirbtuwės isz palengwo pradeda priminėti prie darbo darbinįkus. Dirbtuwės tos iki dabar stowėjo, dabar gi dirba jau 75 darbinįkai.

¶ Alexadria, Ind. Blėtos dirbtuwėse ir pudleriszkose dirbtuwėse darbai pradėjo eiti silpnyn; sako, kad tas paeina nuo nedakliaus medegos. Dabar pradeda dirbti wėl truputį geriaus.

¶ Benwood, W. Va. Darbai eina czia ne geriausiai; kitoj wienok Benwoodo pusėj dirba pilną laiką. Darbinįkų yra czia daug, ne wisi turi darbą, todėl isz kitur tegul nieks nekeliauja darbo jieszkoti.

¶ New York. 400 darbinįkų dirbanczių drukoriszkų maszinų dirbtuwėse Hoe & Co., ant kertės Grand & Sheriffstr, pakėlė sztraiką. Darbinįkai reikalauja panaikinimo darbo nuo sztukų ir užmokesnio po $2.50 ant dienos.

¶ Danville, Ill. Pakėlę sztraiką anglekasiai Pawnee kastynių laimėjo: darbinįkai ne dirbo tikt dwi sanwaites, kastynių sawinįkai tuojaus praneszė, kad sutinka padidinti jų uždarbį ant tiek, ant kiek jie reikalawo.

¶ Red Lodge, Mont. Czianykszcziai kainakasiai pabaigė sziraiką, kurisai traukėsi per tris sanwaites, pradėjo wėl dirbti; sztraiką jie laimėjo. Darbinįkų wienok yra czia daugiaus negu reikia, todėl tegul nieks nekeliauja darbo jieszkoti.

¶ Neturinti darbo gali jį gauti stiklo dirbtuwėse Ford City, Armstrong Co., Pa., teiposgi dirbtuwėse Crystal City, Mo. Norinti czia darbo jieszkoti priwalo atsiszaukti į Pittsburg Plate Glass Company Fort City, Pa., arba Crystal City, Missouri.

Vienatinė lietuwiszka APTIEKA. Mes siuncziam liekarstwas į wisur o ypatingai TRAJANKA. Prisiusk 65c. stampoms ar kitaip, o apturėsi. Reikale raszyk pas mus, o wisada roda su atsakimu apturėsi. Adresuok,
P. W. BIERSTEIN & CO.,
Shenandoah, Pa.

ISZ Lietuwiszku dirwu.

Dar musų mokslainių reikaluose.

"Garsas" paskutiniame sawo numeryje ant galo pakėlė klausymą musų lietuwiszkų mokslainių Amerikoj, sawo peržwalgoj užgriebia ir musų mokslainę Chicagoj. Mes iszrodėme pirmiaus, kad kaslink Chicagos, gerinimą musų mokslainės stabdo ne stoka pinigų, bet stoka gero noro terp mokslainės užweizėtojų. Protestuojantis, kunigo Krawczuno parengtas komitetas neparodė, kad musų apskaitymai kasztų butų neteisingi, nors apie kasztus mokslainės užlaikymo ir apskritai apie stowį parapijos kasos turi gerai žinoti, nes tai jo priderystė daboti žmonių sudėtus pinigus (Apie Chicagos parapijos kasą mes pakalbėsime wėliaus, ji teiposgi reikalauja peržiurėjimo, prie to mus nuo seniai werczia musų skaitytojai). Mokslainė, tai swarbiausias kiekwienos tautos reikalas, geriaus jau neturėti nė jokios sawo mokslainės ir naudotiesi isz swetimų, negu užlaikyti netikusias. P. Katalikas "Garse" sako:

"Niekas neužgina, jog Amerikoje reikalingiausia kalba yra angliszka dėl žmogaus terp amerikonų gywenanczio ir norinczio lygiu buti. Todėl mano mislyje butų, kad, sawo lietuwiszkų seserų neturint, welik airiszkas seseris laikyti, kurios galėtų wiską mokyti angliszkai, o prieg tam turėti mokytoją, kuris musų waikus nors po walandą ant dienos mokintų lietuwiszkai".

Mums rodosi, wieton užlaikyti airiszkas seseris, kurių užlaikymas be kasztų ne apsieis, jeigu jau sawo mokslainių užlaikyti ne norime arba negalime, tai geriaus jau leisti waikus į publiszkas, arba stengtiesi iszderėti nuo miesto publiszką mokslainę su lietuwiu mokintoju. Chicagoj tą lengwa but padaryti, jeigu nebutų stabdymų isz pusės paczių lietuwių, ypacz gi isz kunigo pusės. Tas atseitų pigiaus ir mokslainė wis-gi butų geresni už lenkinanczią lietuwių waikus. Nė airiszkos seserys, nė angliszka publiszka mokslainė negal wienok užganėdinti lietuwių, jeigu juos norime lietuwiais palaikyti. Ant to reikia ant wisai druto pamato pastatyti mokslainę, taigi joje turi but gerai lietuwiszkai mokantis mokintojas, kurisai wiską mokintų waikus prigimtoj kalboj, ant iszmokinimo gi angliszkai užteks wienos walandos ant dienos. Tąsyk tikt lietuwių waikai lietuwiais pasiliks mokės ir angliszkai greicziaus apsiszwies. Tokia mokslainė bus naudingesni už airiszką, ji nekasztuos brangiaus, tokias ir turi kitos Amerikoj gywenanczios tautos. Tokią parengti įsteugs lietuwiszkos parapijos, kurios ir sziądien turi newa mokslaines, jeigu tikt jas prie to kalbįs musų kunigai.

P. Katalikas, rodosi, abejoja apie teisingumą musų praneszimo, kad Chicagos lietuwiszkoj mokslainėj mokina lenkės ne mokanczios lietuwiszkai, kadangi, kaip sako, "kunigas Krawczunas ne galėtų ant to pawelyti". Taigi mat kunigas Krawczunas ne tikt ant to pawelyja, bet jis pats ir lenkiszkas minyszkas į lietuwiszką mokslainę partraukė ir apgindamas sawo darbą, dryso net į tą patį "Garsą" nusiųsti už gynimą musų pagarsinimui, melagingai praneszė, buk jo partrauktos minyszkos ėsanczios lietuwaitės (kur jis tokias surado? Red). Kaip tikt mes užmetėme neteisingumą to pataisymo, tuojaus "Garse" atsirado straipsniai Lietuwio-Kataliko asabiszkai mus denuncijuojanti. Kokia kompanija padirbo denuncijaciją ir kokios ji doriszkos wertės, mes gerai žinome. Jeigu p. Katalikas dar abejoja apie teisingumą musų pagarsintų žinių, tai, rodosi, tų asabiszkų užsipuolimų ir denuncijacijų užteks ant pertikrinimo: mat mokslainės užweizėtojai denuncijacijoms tikėjosi mus priwersę tylėti. Priežodis sako: tų pyksti, wieton teisintiesi, tai turbut mano teisybė! Toliaus stengėsi mums užduausti kisztiesi į mokslainės reikalus, kadangi asz nepriguliu prie parapijos. Jeig kun. Krawczunas užlaikytų mokslainę tikt dėl sawęs ir už sawo pinigus, tąsyk mes į jos reikalus nesikisztume, kaip nesikiszame į kitus priwatiszkus jo reikalus, bet kadangi mokslainė paskirta lietuwiams ir užlaikoma už lietuwių pinigus, tai jau į jos reikalus turi tiesą kisztiesi kiekwienas lietuwys, nors kunigas ją laiko už sawo priwatiszką sawastį. Kodėl mes neprigulime prie parapijos, apie tai reiktų placziaus pakalbėti, reiktų iszrodyti wisas priežastis, kodėl skaitlius Chicagos perapijonų su mažėjo. Tame but ir gana musų prabaszcziaus kaltės.

Apie tą, kiek moka lietuwiszkai musų prabaszcziaus partruktos į mokslainę lenkiszkos minyszkos mes daugiaus ne kalbėsime, apie tai gal p. Katalikas dažinoti nuo p. Graicziunienės, kuri minyszkas mokino nors ant tiek, kad galėtų isz knigos skaityti lietuwiszkai.

Žemiaus patalpintame laiszke Kunigas praszo iszaiszkinimo, kaip isztikro musų lietuwiszkoj mokslainėj yra ir kwieczia mus ne daleisti, kad czia Amerikoj per lenkiszkas mikintojas butų lenkinami lietuwių waikai. Isz to matyt, kad ir Amerikoj ne wisi kunigai užstoja už kunigo Krawczuno lietuwiams parengtą lenkiszką mokslainę (tikime, kad toliaus ir "Rytas" paliaus ją gynęs. Red). Taigi kariaukime wisada isz wien už musų brolių tiesas ir reikalus, užstokime už skriaudžiamus brolius, nors skriaudėjas butų ir kunigu, o tąsyk iszmyks pasidalinimas lietuwių į kunigiinius ir į jų prieszus, bet bus wien lietuwiai ir iszgamos. Kowodami priesz kunigo parengtą netikusią mokslainę, arba priesz kitokius peiktinus darbus, juk mes ne priesz kunigus kowojame, tikt priesz peiktinus jų darbus, kur toki darbai apsireiszkia! Chicagos lietuwiszkoj mokslainėj mokina lenkiszkai, lietuwiszkai gi nors mokina, bet koks mokinimas gal but, kiekwienas numano: mokintojos juk ne moka paczios užtektinai lietuwiszkai, tai kaipgi jos gal waikus mokinti? Szernas.

"Lietuvai", Rėdystei ir Iszdawėjystei.

Mieli Ponai! Pakėlėte jus klausymą apie mokinimą waikų Chicagos parapijinėj mokslainėj. Sakote, kad ten mokina lietuwiszkus waikuczius seserys, kurios nemoka lietuwiszkai. Sakote ir twirtinate, kad jos mokina juos daugiaus lenkiszkai nei lietuwiszkai. Jei tas butų teisybė, tai but didelis paniekinimas mus lietuwiszkos tautos, pažeminimas mus wardo, o didžiausias paniekinimas ir pažeminimas Chicagos lietuwių! Kaip tai galėtų buti? lietuwiai atėję į Amerika, kur yra angliszka kalba, kur kalba lenkiszka yra kaip niekas, yra mokinami lenkiszkai? Tai but skandalas! Sarmata neiszpasakyta! Lietuwiai Amerikoj yra lenkinami!?

Keno tai butu kaltė? Pernai jus pakėlėte tą klausymą, bet nutilot, o mes mislinome, kad tas nėra teisybė, ką raszėte. Mes Pennsylvaniecziai menkai ką apie "anuos kontrus" žinome, "Lietuva" gi tenyksztė, ji priwalo tai suwis gerai iszreikszti.

Ant kiek mes isz praneszimo Szw. Jurgio parapijos komiteto, patalpusio paskutiniame "Lietuvos" Nr., suprantame, tai tam yra kalti lietuwiszkiejie tėwai (Tėwai teip kalba, kaip kunigas jems įkalba, prisako, "Lietuvoj" patilpęs protestas kunigo padiktuotas. Red), kurie, kaip matyt, nori ir reikalauja, kad jų waikeliai butų lenkiszkai mokinami. Pas mus Pennsylvanijoj toki dalykai seniai jau isz mados iszėjo. Mums tai wiskas iszrodo labai keistinai! Pas mus tokie "humbugai" niekad nepasitaikytų. Kaip tas wiskas isz teisybės ten yra?

Kunigas.

Busianti Kooperatywiszka draugystė.

Kaip praneszėme pereitame "Lietuvos" numeryje, Chicagoj keta užsidėti kooperatywiszka draugystė ir žadėjome paduoti jos programą; taigi dar pilnai programus ne apdirbtas, galimė jį tik pawirszutiniszkai parodyti. Busianti draugystė nori pastatyti salę ant dwiejų lotų, plotis jos 50 pėdų, ilgis 115 pėdų, apaczioje jos bus du sztorai ir dwi mažos saliukės dėl draugyszczių mitingų, o wirszuje dideli salė parengta teatrų perstatymui. Pagal pawirszutiniszką apskaitymą, tokia salė su lotais kasztuos apie $20,000,00. Ant surinkimo pinigų draugystė iszleis akcijas po $10,00. Norintis prigulėti prie draugystės galės paimti ne mažiaus kaip wieną ir ne daugiaus kaip szimtą akcijų. Pinigai už akcijas bus stacziai įneszami į banką, tokiu budu nieks jų pajudinti ne galės, ir kiekwienas žinos, kad jo įmokėti pinigai niekada žuti ne gali. Laikas ant iszpardawimo akcijų bus wieni metai. Jeigu per metus susirinks bankoje pinigų, kiek reikia, tai draugystė tuojaus pradės darbą prie statymo salės. Jeigu nesusirinktų reikalinga suma pinigų, tai kiekwienas sanarys atsiims isz bankos sawo pinigus su trecziu procentu ir draugystė iszsiskirstys. Czia yra nekaipo bandawonė iszmėginti lietuwių norus ant jų paczių naudos. Žinoma, jeigu rasis skaitlius iszmintingų su gerais norais wyrų, tas duosis lengwai įwykdyti, bet jeigu bus žmones toki, kurie tikt supranta saliune pagirtuokliauti ir pasipeszti, tai su tokiais minėto mierio neatsieksime. Sulygsziol yra atsiszaukusių jau 19 gerų wyrų, taigi argi Chicagoj nesirastų keli szimtai iszmi tingų su gerais norais wyrų? Tą galima drąsiai pradėti, nes jeigu nenusisektų, czia nė wienas nepanesza "bėdos nė gėdos", nes darosi tik bandawonė.

Taigi lietuwiai, kurie szį dalyką supranta ir turi gerą norą, tegul atsiszaukia į "Lietuvos" redakciją per laiszką ar asabiszkai, paduodami sawo adresą, o netrukus gaus užkwietimą ant pirmo mitingo, kur susirinkę, wisi apdirbsime programą ir nutarsime kada tą pradėti. Komitetas.

Isz East St. Louis, Ill.

Wienas lietuwys, gywenantis po nr. 514 Third st., turėjo užsiczėdyjęs diktai pinigų, bet padėti į banką, arba paskolinti nors ant hipotekos bauginosi, kadangi galėtų jo sunkiai uždirbti pinigai pražuti. Nusprendė jis sawo "skarbą" teip pakawoti, kad nė joks wagilius nerastų. Ir kurgi jis sawo pinigus pakawojo? Mat jis iszgręžė lowos kojoj skylę ir į ją sudėjo pinigus, tikėdamas, kad czia jų niekas neras. Jo darbą, turbut, koksai wagilius užtėmyjo, kakangi iszėjus žmogui į darbą, į jo gywenimą įsikraustė ir paėmė lowos kojoj pakawotus pinigus ir iszėjo. Todėl lietuwiai, turėdami pinigų, ne kaisziokite į wisokias pakawones, nes kartais wagiliai daug iszmintingesni negu kawojanti.

Gywena czia lietuwys A. Gediminas; jis beweik su wisu ne mato, bet degtinės wisgi diktai iszgeria. Nedėlios wakarą musų neregys teip pasigėrė ir girtas pradėjo daužytiesi, kad ant jo suwaldymo reikėjo szaukti policją, kuri paėmė žmogelį ant nakwynės ant policijos. Pabudęs ant rytojaus, Gediminas niekaip ne galėjo suprasti, kaip jis czia atsirado.

Reikalai musų lietuwiszkos paparapijos eina geryn, skaitlius parapijonų dauginasi. Kas nedėlią susirenka į musų bažnyczią pusėtinas žmonių burelis. Musų prabaszczius, kunigas Serwetka, pasako gražius lietuwiszkus pamokslus.

Lietuwys.

Isz Brockton, Mass.

Mes, Brocktono lietuwiai, jau nuo seniai norėjome ir ne kartą bandėme atsiskirti nuo airių ir pastatyti sawo locną lietuwiszką bažnyczią, bet ant to nepasitaikė atsakanczios progos, wienok wisgi ne perstojome klabinę iki dabar. Dabar sutwėrėme atskirą lietuwiszką parapiją, ant ko gawome jau nuo arciwyskupo daleidimą ir 18 d. Liepos pradėjome kasti sklepą po bažnyczia. Aczіui garbės wertam tautiecziui, p. F. Budreckiui, kurisai isz sawo sawasties padowanojo lotą ant pastatymo naujos lietuwiszkos bažnyczios ir lietuwiszkai wisuomenei aukaujanczіai pinigus ant reikalingos medegos, mes tikimės į trumpą laiką pasistatyti bažnytėlę, nes

parapijinis komitetas, susidedantis isz 12 wyrų, labai karsztai darbuojasi naujos parapijos reikaluose. Jis renka aukas nuo lietuwių ir nuo kitų tautų, kolektuodamas po Brocktoną ir po aplinkinius miestelius. Mes tikimėsi, kad atsilankius kolektoriams į aplinkinius miestelius, lietuwiai ne atsisakys mus suszelpti ir kiek galėdami, paaukaus ant pastatymo musų bažnytėlės.

Sekr. W. J. Petkunas.

Nauja Lietuwiszka Draugystė.

"Kardas" pranesza, kad Shenandoryj susitwėrė nauja lietuwiszka draugystė, kurios mieris yra—palengwinti lietuwiams apsigywenimą ant farmų. Į tą draugystę priguli jau į 20 sanarių, bet reikia tikėti, kad skaitlius jų pradės augti, kadangi mieriai jos labai šwarbus: apsigywenimas lietuwių ant žemės, su kuria jie geriausiai susipažinę, yra tai iszliuosawimas musų brolių nuo kapitalistų skriaudų. Sanariai nau jos draugystės moka po 50c. ant mėnesio; pinigai draugystės bus apwerčiami ant pirkimo žemės. Jeigu įstojęs į draugystę sanarys norėtų isz Amerikos grįžti į Lietuwą, tokiam įmokėti pinigai bus sugražinti, taigi ir pristoję į draugystę sawo pinigų ne žudo. Naudingumą naujos draugystės kiekwienas supras, todėl tegul prie jos kuo daugiausiai sanarių pristoja.

Isz Collinsville, Ill.

Ewangeliszkas pastorius, lietuwys Keturakaitis, jau sugrįžo isz sawo kelionių po wisokius lietuwių ewangelikų apgywentus Amerikos krasztus. Pereitos nedėlios dieną atlaikė protestoniszkoj bažnyczioj lietuwiszką diewmaldystą, pasakė pamokslą lietuwiszkoj kalboj. Jeigu dar kur yra lietuwiai ewangelikai ir jeigu jie reikalauja lietuwio pastoriaus, tegul atsiszaukia prie musų tautieczio, pastoriaus M. Keturakaiczio, o jis atliks jų dwasiszkus reikalus. Kam lietuwiams kreiptiesi prie wokiečių pastorių, su kuriais ne gali susisznekėti, jeigu gali ant pareikalawimo turėti sawo wientautį.

Skarmalius.

Isz Wilmington, Del.

23 Liepos tapo geležinkelio suwažinėtas Kaz. Malinauckas. Wieną jo koją nupjowė trukio ratai, nugabeno dar žmogų į ligonbutį, kur jis ir pasimirė. Jis paeina isz Kauno gub., Panewežio paw. Kadangi neprigulėjo nė į jokią draugystę, tai tapo palaidotas ant miesto kapinių. Czia mat naktyj prie geležinkelio susirinko keli pusgalwiai ir girtuokliawo, Malinauckui iszpuolė eiti alaus atsineszti, nors žmogus jau ne twirtai ant kojų laikėsi. Eidamas parpuolė po trukio ratais ir tapo suwažinėtas. Jo kiszeniuje rado dar degtinės boukutę. Mat kokius waisius atgabena degtinė!

Lietuwiszkas kandidatas ant koronerio.

Scrantono laikrasztis "The Sunday News" pranesza, kad socijalistų partija Lackawannoj pastatė kandidatą ant koronerio musų wientautį, D-rą Joną Szliupą. Nėra abejonės, kad jeigu per rinkimus lietuwiai eitų isz wien su socijalistais, D-ras Szliupas galėtų but iszrinktu. Kitos tautos, kaip antai wokiečiai, prancuzai, airiai per rinkimus užmirszta apie wisokius kitokius ne sutikimus, bet balsus atiduoda už sawąjį. Todėl tai dangiausiai Amerikos urėdnikų yra airiai, wokiečiai, arba szwedai.

Isz Wilkesbarre, Pa.

Czianyksztės lietuwiszkos parapijos prabaszczius, kun. Balsewyczius, negalėdamas susitaikyti su parapijonais ir su parap. komitetu, tapo wyskupo iszkeltas, jo gi wietoj, paskyrė tuom tarpu airį, kun. Martiną, nemokantį lietuwiszkai, kadangi lietuwio kunigo wyskupas ne turi; žadėjo tokį paskirti pjutės mėnesyj, kada taps įszwentintas į kunigus lietuwys pabaigęs Detroito seminariją. Su kun. Balsewiczium didžiausi nesutikimai kilo už wargamistrą.

Pominklas kunigo Burbos.

Ant paminklo kunigo Burbos, pagal iszskaitymą prezidento Susiwienyjimo Lietuwių Amerikoj, kun. Žilinsko, yra jau $188,75 paaukautų arba pažadėtų, pinigų tų ant pastatpmo paminklo yra per mažai. Jeigu kas isz mus skaitytojų norėtų su sawo aukoms prisidėti, tegul siunczia jas ant wardo Susiwienyjimo kasierias, M. Ch. Radzewycziaus, 121 E. Centre st. Shenandoah, Pa.

Kaip kunigas Krawczunas stengiasi darodyti, kad lenkiszkų minyszkų wedama mokslainė yra gera.

Pajudinus mums klausymą Chicagos parapijinės mokslainės, parodžius jos augsztus expensus ir netikusias puses, kun. Krawczunas baisiai ant mus užpyko. Pirmiausiai jis pareikalawo, kad mes sawo iszsitarimą atszauktume. Bet kaipgi tą galėjome atszaukti, kad nė kunigas, nė jo komitetas ant mus paraszyto straipsnio nieko prieszingo neįstengė darodyti, tik reikalawo atszaukimo, bet patys nežinojo ką atszaukti. Norint tą atszaukti, butume turėję meluoti, o kad mes melagyszczių nemėgstame, taigi musų straipsnis apie Chicagos parap. mokslainę turėjo pasilikti neatszauktu. Kadangi mes neatszaukėme, kunigas pasiszaukė sawo isztikimiausią bažnytinį komitetą ir ryžosi protestuoti, wienok ir sawo proteste neįstengė darodyti, kad užlaikymas lenkiszkų minyszkų mažiaus kasztuoja, kaip mus buwo parodyta, apie kasztus užtylėjo, o kas tyli, tas prisipažįsta prie teisybės; proteste, wietoj sukritikuoti mus paraszytą straipsnį, kunigas asabiszkai užpuolė ant redaktoriaus, kad tas neėsas jo parapijonu, ir kad bažnytinis komitetas nenorįs jį nė kataliku wadinti. Tai tau ir protestas, — lyg mažų waikų.

Dabar kun. Krawczunas, pamatęs, kad tas protestas netikusios mokslainės nepataisė ir kad wisi lietuwiai isz tokio protestawimo juokiasi, ryžosi asabiszkai daėsti "Lietuvos" iszduotojui. Paklausykit kuom:

Pereitą žiemą raszė į mus isz Assumption, Ill. wienas lietuwys, kad jo pati įsimylėjo į kitą wyrą, o jį suaresztawusi, pasodino į kalinį, potam norėjo nunuodinti ir t.t., ir praszė, kad mes tą jo laiszką, pilną szlykszczių pludimų, patalpitume į "Lietuvą".*) Asz jam atsakiau, kad "Lietuva" tokių szlykszczių pludimų netalpina, tas geram laikraszcziui nepritinka; teiposgi priminiau jam, kad per publikawimą laikraszcziuose nedora moteriszkė nepasitaisys, tik dar daugiaus įgaus drąsos ant nedorybių; ir kad jam toks apgarsinimas nė mažiausios naudos neatnesz. Ant galo padawiau jam szitokią rodą: "Nueik į sudą ir pareikalauk, kad sudas iszduotų tau ant raszto su ja persiskyrimą, o tada galėsi pasijieszkoti sau kitą dorą moteriszkę, ir su ja apsiwesti; kada nuo sudo persiskyrimą turėsi, tai kiekwienas iszmintingas kunigas duos tau szliubą**), o nuo szitos galutinai atsikratysi".

Tas žmogus, gawęs nuo manęs tokį laiszką, prisiuntė jį kun. Krawczunui, klausdamas rodos, kaipo dwasiszko tėwo. Szis, wieton žmogui duoti rodą, tą laiszką atlitografawo į kelis tukstanczius egzemplorių, ir kada mes pajudinome klausymą lenkiszkų minyszkų wedamos mokslainės, jis pasamdė sawo bažnytinį komitetą ir komitetas kopijos to laiszko dabar dalina po saliunus ir nedeldieniais prie bažnyczios į wietą "nowenų". Kunigas mat tikisi, kad žmonės, perskaitę jo iszdalytus laiszkus, jau dabar bėgs nuo mus isz tolo — lyg pabludę, ir su jokiais reikalais pas mus neateis; ojeigu žmonės pas mus neis, tai jau mes busime priwersti girti lenkiszkas minyszkas, priwersti busime pawadinti jas lietuwėms ir netikusią mokslainę girti. Jis tikisi, kad dabar jau uždarė "Lietuvai" burną ant wisados. Taigi matote, kuom kun. Krawczunas stengiasi darodyti gerumą lenkiszkų minyszkų wedamos mokslainės! Jisai sako: kad jeigu dar "Lietuva" nenustos peikus jo lenkiszkas mokintojas, tai jis iszmurįs murinę tworą ant redakcijos langų, augsztą sulyg stogui, kad mes nė saulės nematysim ė; nukirs langą nuo musų namo, kurs yra įsikiszęs į szwentorių; uždės agenturą pardawinėjmo szifkorczių ir siuntinėjimo pinigų; uždės banką ir t.t. ir t.t. ir t.t., tada, pagal jo nuomonę, įwarys mus į ožio ragą. Kad gali langą nukirsti, kurs iszsikiszęs ant nupirktų nž lietuwių pinigus airiszko wyskupo properczių, to jam nieks neužgins, kad gali tworą murinę murint ant tų paczių wyskupo properczių parapijos pinigais, to teipgi nieks jam neužgins, nes jis pats yra parapijos kasierium ir kur nori, ten parapijos pinigus mėto, kontrolės nieks isz to neweda. Tą gali padaryt, kada tik apetitą turės. Bet ką mus gazdina su banka, su agentura pardawinėjimo szifkorczių ir siuntinėjimo pinigų, tai juk tas jau nepirmiena: kaip mes žinome, tai jau jis yra bankieriumi keli metai, nes parapijinėje rokundoje, iszduotoje 1897 m. pats parodė, kad sawo bankoje turi depozitų (swetimų pinigų) 15000 dol., taigi yra bankierium nuo kelių metų ir jo bankierysta nė mažiausios konkurencijos mums nepadarė; teip pat girdėjome nuo žmonių, kad ir agentysta siuntinėjimo pinigų užsiiminėja, tik tiek, kad su sawo bizniu laikraszcziuose ne apsigarsino kaip tą kiti agentai daro, o jeigu dabar apsigarsintų, tai kunkurenciją ne mums, bet Chicagos žydams padarys, nes sulygszioliai lietuwiai daugiausiai pinigus ir szifkortes siuntinėjo per žydus; taigi kunigo agentysta galės tik žydams užkenkti, o ne mums, mes gywename ne isz agentystos, bet isz iszleidinėjimo laikraszczio ir knigų. Beje, dar kunigas sakė, kad ir laikrasztį sawo uždėsęs. Jeigu szitą padarytų, tada jau mums nė bartis nereiktų, nes iszleidinėdamas laikrasztį, pats suprastų wertę lenkiszkų minyszkų wedamos mokslainės, kada pamatytų, kad waikai, iszėję isz tokios mokslainės, nemoka skaityti lietuwiszko laikraszczio, tada su mums susitaikintų, pats pripažintų mums teisybę ir stengtusi dirbti ant naudos lietuwystės o ne lenkystės, kaip sulyg sziol dirba su sawo lenkiszkoms miniszkoms lenkindamas lietuwių waikus.

Dėltogi, kunigeli brangus, kad ir 10 agenturų uždėsite, tai wis nepriwersite mus girti netikusią mokslainę, nepriwersite mus meluoti, nes kaip jau augszcziau sakėme, kad meluoti mes nemėgstame, o pagirdami szitokią mokslainę, turėtume bjauriai pameluoti. Žmonės skaito tik tokius laikraszczius, kurie raszo teisybę, taigi ir mes turime raszyti teisybę; negalime lenkiszkas minyszkas, kurios lietuwiszkai nemoka, wadinti lietuwėms ir negalime sakyti, kad jos prideranczinai iszmokys lietuwių waikus, kad jos įkweps tiems kudikiams meilę tewynės Lietuwos. Lenkės žino tik sawo "Polską Ojczyzną", taigi ir lietuwių waikus iszmokys mylėti "Polską" o ne Lietuwą. Jeigu mes, matydami szitokią netwarką lietuwiszkoje mokslainėje tylėtume, arba ją girtume, užsipelnytume nuo žmonių didžiausią papeikimą ir nužudytume sawo skaitytojus, tada panesztume didesnę bledį negu ant agenturos arba bankos. Musų mieris yra: gerą pagirti, o blogą nupeikti, nepaisant — ar jis kunigas, wyskupas ar priwatiszkas žmogus, mes turime raszyti teisybę ir westi žmonis ant iszganingo kelio. Tokia užduotė priwalo buti ir kiekwieno doro žmogaus.

A. Olszewskis.

*) Kas nori, tegul ateina į redakciją ir perskaito to žmogaus laiszką, ant kurio jam dawiau atsakymą.

**) Tas pats žmogus isz Assumption, Ill. No. 27 "Lietuvos" ir teipogi "Saulėje" pajieszkojo sau moteriszkės ant apsiwedimo, siulyndamas $15 tam, kas jam gerą merginą ar naszlę prirodys, ir dar priminė, kad szliubą ims katalikiszkoje bažnyczioje. Isz to matyt, kad jau jis turėjo gaut nuo katalikiszko kunigo ant to daleidimą, tik ne žinia—ar nuo kn. Krawczuno, ar nuo kito.

GEOGRAFIJA
ARBA
MOKSLAS APIE ŽEME.
II DALIS.

(Tąsa).

Sudetai tveria rytinį krasztą Czekijos rubežių, dalinasi jie į daug atskirų atžalų, padalintų klonių upių tekanczių į Oderą, kaip antai klonių *Glacko*, *Bobero*, *Nissos* ir t-t. Vakarinę dalį tų kalnų tveria *Lužyco kalnai*, traukiasi jie iki Nisos, nusileidžia į sziaurius prie iszkilimo *Virszuteniu Lužycu*, ant kurio prasideda upė Spree. Nuo Nsios iki Bobero bėga atžala vadinama *Milžiniszkais kalnais*, kurių virszunė *Schneekopf* iszkilusi ant 1600 metrų arba ant 5280 pėdų augszcziaus jurių pavirsziaus; yra tai augszcziausia virszunė rytinės Vokietijos kalnuose. Ant jos prasideda isz tirpstanczių sniegų upės Elba. Toliaus į pietrytus, iki isztakų upė Odero, taigi Szlezijoj, traukiasi kalnai *Gesenke*, kurių vakarinėj dalyj virszunė *Altvater* ne kiekž emesni už *Schneekopfą*, bet rytinis jos szonas daug žemesnis ir nutruksta Moraviszkuose Vartuose. Sudetai iszsiszakoja į sziaurrytus, nupuola ir pasibaigia prie Odero klonies.

Pieskiniai Elbos kalnai jungia Sudetų kalnus, kurie pereina į Prusų provinciją Szleziją arba Sileziją, ir Erzo kalnus; perkerta juos Elbos klonis. Kalnai tie tvėrė seniaus iszkilimą, bet tapo vandenų iszgraužinėtais ir pavirto į kalnus; virszunės jų lygios, krasztai gi status, isz tokių virszunių svarbesnės: *Koenigstein*, ant kairiojo Elbos szono, *Lilienstein* ant deszinio.

Saksonijos karalystė yra tai viena isz pramoningiausių ir tirszcziausiai apgyventų Vokietijos dalių, turi 2½ milijono gyventojų, ant tokio ploto kaip musų Suvalkų gub., gyventojų apszvietimas stovi augszcziaus negu Prusuose arba mažesnėse lygumos vieszpatystėse. Garsus visame sviete yra Saksoniszki porcelė niniai iszdirbimai, mezginiai. Pramonę palaiko turtingos anglių kastynės ir kastynės visokių mineralų.

Isz miestų svarbiausi: *Freiburg*, ant upės Muldos, yra czia kalnakasystos akademija; netoli jo, Erzo kalnuose yra sidabro kastynės. *Chemnitz*, su 200000 gyventojų, turi daug medvilnės audinyczių. *Leipzig* arba *Lipsk*, su 300 000 gyventojų, yra tai vidurys viso svieto knigų prekystos; kas metą buva czia jomarkai, ant kurių suvažiuoja viso svieto knigų prekėjai, iszleistojai ir drukoriai. Elbos klonyj yra sostapilė karalystės, miestas *Drezno* arba *Dresden*, turintis 300000 gyventojų, vienas isz gražiausių miestų ne tikt Vokietijoj, bet ir ant musų žemės. Yra czia daugybė visokių moksliszkų įtaisų, muzejų, garsus yra visoje pasaulėje Dresdeno abrozdų surinkimas, kuriame yra brangiausi abrozdai; teiposgi dailės ir muzikos augszcziausios mokslainės. Į pietus nuo Dresdeno yra *Koenigstein*, tvirtynė ant kelių vedanczių į Austriją. Prie perbėgimo Elbos per kalnus ir prisigriebimo į lygumą, yra miestas *Meissen*, kuriame yra porceleno dirbtuvės.

Rytinį Saksonijos szoną apgyvena slaviszkos kilmės *Serbai Lužicai* arba *Vendai*, užsiliko jų czia dar netoli 100 000 galvų, užlaikusių savo slaviszką kalbą ir senus paproczius. Seniaus visa Saksonija buvo jų apgyventa, dabar užsiliko ne suvokecziuoti tikt likucziai, nors Saksonijoj jie visgi turi daugiaus liuosybės negu Prusuose. Svarbiausias toj dalyj miestas yra *Bauzen* arba *Budiszin*.

Karalystė Bavarija, į vakarus nuo Czekijos, po Prusų didžiausia isz Vokietiją susidedanczių vieszpatyszczių, užima Bavariszkai-Szvabiszką iszkilimą ir rytinę dalį Frankoniszkai Szvabiszko. Gyventojų turi su virszum 5 milijonus, jie yra katalikai.

Bavariszkai-Szvabiszkas iszkilimas užima vidurį Priealpinio, nuo ažero Boden iki Inno ir Salzacho; prie jo priskaito ir iszkilimą Augsztutinio Pfalzo. Upės tekanczios ant iszkilimo teka smarkiai, klonys jų gilios, pilnos klampynių, Klimatas ant to iszkilimo yra toks jau, kaip ir sziaurinėj Vokietijoj; vynuoges augina tikt žemes nėse iszkilimo dalyse, jų vienok ne daug yra, sziaip gi gyventojai, apart reikalingų ant maisto grudų, augina apynius, kuriuos sunaudoja alaus leidinyczios ne tikt ant vietos, bet siunczia ir į kitus krasztus. Garsus yra visur bavariszkas alus, visur už geriausią laikomas. Žemė czia ne labai vaisinga.

Frankoniszkai-Szvabiszkas iszkilimas traukiasi į rytus nuo Schwarzwaldo, nuo pietų ir rytų turi Vokiszką Jurą, nuo sziaurių Turingiszkos Girios kalnus. Bėga czia dvi upės: *Neckar*, prasidedantis Schwarzwaldo kalnuose ir *Men* arba *Main* isztekantis isz Fichtelio kalnų. Vakarini iszkilimo dalis, taigi Szvabija, paupiuose Neckaro, prigulinti Virtenbergui, turi žemę vaisingą; rytini gi Bavariszka, taigi ant sistemo Meno, nevaisinga; tikt Meno klonyj yra vynyczios.

Kalnai Vokiszkos Juros prisigriebia isz vakarų į Bavariją, kalnai tie yra pratęsimu Szveicariszkos Juros, bet už ją žemesni ir į sziaurrytus eina vis žemyn. Dalis jų besitraukianti iszilgai kairiojo szono Dunajaus vadinasi *Szvabiszka Jura*, ji stacziai nupuola prie Frankoniszkai Szvabiszko iszkilimo. Žema sziaurrytini Juros kalnų dalis nuo Altmuehle iki Fichtelio kalnų vadinasi Frankoniszka Jura, ji nupuola stacziai prie *Augsztutinio Pfalzo* iszkilimo. Vokiszkos Juros kalnai turi žemę nevaisingą, truksta czia drėgnumo, kadangi vanduo neužsilaiko ant pavirsziaus, bet subėga tuojaus į plyszius ėsanczius kalnuose; tikt Innos apaczioj ne truksta szaltinių. Neseniai randai tų krasztų atsakanczioms įtaisoms suteikė tiems krasztams vandenį, parengė rezervoarus, isz kurių vandenį vartoja ant laistymo laukų.

Ant prigulinczio Bavarijai Frankoniszkai Szvabiszko nevaisingo iszkilimo yra miestai: *Norimberga* arba *Nuernberg*, turi 200000 gyventojų, ant upės Pegnitz, sujungtas kanalu su Dunajumi, vienas isz turtingiausių miestų pietinėj Wokietijoj. Toliaus į vakarus, ant užsisukimo upės Meno, gražioje vietoje, terp vynyczių yra miestas *Wuerzbury*. Į sziaurius nuo jo yra *Kissingen*, su mineraliszkais szaltiniais, maudynių vieta, kur kas vasara suvažiuoja daug ligonių.

Ant kairiojo szono upės Reino, atskirtas nuo Bavarijos, bet jai prigulintis yra teip vadinamas Palatinat. Svarbiausias czia miestas yra *Speyer*, gimtinė Maskolijos ciecorienės Katarinos.

Ant Szvabiszkai-Bavariszko iszkilimo yra: *Ratisbona* arba *Regensburg*, ant upės Dunajaus, prie įpuolimo Naabos. *Passau*, prie įpuolimo Inno į Dunajų, druta tvirtynė ant Austrijos rubežiaus. *Augsburg* seniaus vedė placzią prekystą su pietiniais Europos krasztais, dabargi nupuolęs. Netoli Augsburgo yra muszio laukas *Leefeld*, kur Magyarai, taigi Vengrai, tapo sumuszti. Sostapilė Bavarijos yra miestas *Monachium* arba *Muenchen* turintis 400000 gyventojų, ant upės Isar, vienas isz dailiausių Vokietijos miestų, turi daug gražių bažnyczių ir teip triobų pastytų isz murmulo, kurį kasa Salzburgiszkuose Alpuose, Monachium turi daug augsztesnių mokslainių, ypacz pagarsėjusi yra tepliorystos akademija, kurią lanko net daug lenkų, mokinosi czia ir lietuvys garsus tepliorius Achimovicz. Viesza biblioteka yra didžiausia Vokietijoj, turi apie 900000 knigų.

Virtembergo karalystė užima vakarinę dalį Bavariszkai-Szvabiszko ir Frankoniszkai-Szvabiszko iszkilimų; nuo rytų rubežiuoja su Bavarija, nuo sziaurių turi Bavariją ir Darmstadto kunigaikszystystę, nuo vakarų Badeno Dideję kunigaikszystystę, nuo pietų Szveicariją, kunigaikszystystę Hohenzolern ir Austriją. Virtembergo karalystė, nors mažesni už Bavariją, bet užtai daug vaisingesni. Žemė iszdirbta gerai, gyventojai užsiima žemdarbyste, ypacz gi augina daug vyno, Žmonių apszvietimas stovi labai augsztai. Virtembergo karalystė turi daugiaus savistovystės negu kitos, iszėmus vien Bavariją, sudedanczios Vokietiją vieszpatystės, ji turi savo atskirą kariauną ir pacztą, ko kitos vieszpatystės neturi, Gyventojai isz dalies katalikai, isz dalies gi protestonai.

Didžiausias miestas yra *Stutgart*, kraszto sostapilė, turi 200000 gyventojų, puikioje vietoje, terp sodų ir vynyczių. *Heilbron*, ant upės Nekaro, gražioje vietoje. *Tubingen*, ant Nekaro, yra czia garsus universitetas.

Didėji kunigaikszystė Badeno, į vakarus nuo Virtembergo, ant Schwarzwaldo kalnų ir ant rytinio szono Reino žemumos. Seniai Schwarzwaldo kalnai ir Vogezai drauge tvėrė vieną iszkilimą, bet vidurys įslugo, tokiu budu isz vieno iszkilimo pasidarė dvi kalnų eilės, Vogezai ir Schwarzawld, stacziai nupuola jie prie to įslugimo, isz palengvo gi nusileidžia jų kitas szonas. Pietinėj Schwarzvldo dalyj yra augszcziausios virszunės, sziaurinėj gi jie nusileidžia. Upės tekanczios nuo Schwarzwaldo į Reiną turi daug vandens, viena isz jų, *Kinzig*, pramuszė visą kalnų eilę, Reino žemuma pasidarė nuo įslugimo iszkilimo, įslugimas isz pradžių tvėrė ažerą, bet Reinas pramuszęs sau kelią toliaus į sziaurius, nugabeno ir ažero vandenis ir isz jo padarė žemumą. Pietini tos žemumos dalis, nuo Szveicarijos iki Strasburgui, turi daug klampynių ir pieskynų, likusi gi dalis turi žemę labai vaisingą. Apskritai imant, Badeno kunigaikszystė turi žemę labai vaisingą, ji gerai iszdirbta, gyventojai užsiima auginimu vyno, sodauninkyste. Krasztas tas tirsztai apgyventas. Gyventojai wokiečiai, iszpažįsta isz dalies protestoniszką tikėjimą, isz dalies gi katalikiszką

Isz miestų svarbiausi: *Karlsruhe*, kraszto sostapilė, dailiai pastatytas miestas, *Freiburg*, pietinėj Badeno dalyj, *Heidelberg*, ant upės Nekaro, sziaurinėj dalyj, miestas pagarsėjęs savo universitetu.

Alzatija ir Lataringija yra tai provincijos paveržtos po karei 1871 m. nuo Prancuzų. Kadangi jos paveržtos visos Vokietijos pajiegų, todėl jos nepriguli nė vienai isz sudedanczių Vokietiją vieszpatyszczių, bet visai Vokietijai. Krasztus tuos rėdo paskirtas ciecoriaus vietinikas. Gyventojai per pusę prancuzai, per pusę wokiečiai, iszpažįsta katalikiszką tikėjimą, jų yra su virszum 2 milijonai. Alzatija užima kairįjį szoną Reino žemumos ir rytinį szoną Vogezų kalnų, Lataringija gi to paties vardo iszkilimą. Abidvi tos paveržtos provincijos turi vaisingą žemę, todėl labai tirsztri apgyventos.

Svarbiausi Alzatijos miestai: *Strassburg*, ant upės Reino, turi 150000 gyventojų; garsi yra per savo gražumą czianyksztė katedros bažnyczia, kurios boksztas turi su virszum 500 pėdų augszczio; yra czia toks jos bokszte laikrodis, kokio niekur daugiaus nėra, parodo aiszkiai kelius visų dangiszkų planetų. Strassburge yra universitetas. *Muehlhausen*, turi su virszum 100000 gyventojų, yra czia daugiausiai medvilnės verpinyczių ir audinyczių. *Kolmar*, teiposgi pagarsėjęs audimais isz medvilnės.

Lotaringijoj didžiausias miestas yra *Metz*, turintis per 100000 gyventojų, ant upės Mozelles, druta tvirtynė. Netoli jo yra muszio laukai *Gravelotte*, *Mars le Tour* ir kiti.

Krasztai Lietuviszkos giminės.

Lietuviszka giminė seniaus tvėrė keturias tautas; toliausiai į vakarus gyveno *Prusai;* jų apgyventas krasztas traukėsi iszilgai Baltiszkų jurių pakranczių nuo upės Vislos vakaruose, iki krasztų Lietuvių apgyventų rytuose; į rytus nuo Prusų gyveno *Lietuviai*, jų apgyventos vietos traukėsi nuo Prusų rubežių iki upei Dneperui rytuose. Į sziaurius nuo Lietuvių, iszilgai Baltiszkų jurių pakranczių *Latviai* apsirinko sau gyvenimo vietą. Į pietus nuo Lietuvių gyveno *Juodvyžiai*, jie užėmė sziądieninį Pagirėnų krasztą, taigi pietinę dalį dabartinės Grodno gubernijos, Sedlecų ir Lomžos gubernijas. Dar toliaus į pietus, apie miestą Vladimirą ant Volyniaus, gyveno smulkiausia lietuviszka tauta *Galedai*. Plotus kokį užėmė tautos lietuviszkos kilmės, turėjo apie 8000 ketvirtainių mylių, taigi jis didesnis negu Britanija arba Italija.

Isz tų lietuviszkos kilmės tautų pirmiausiai isznyko toliausiai į pietus gyvenę Galėdai, jie apleido savo apgyventus krasztus, persikėlė toliaus į rytus ir ten isznyko terp slavų. Juodvyžius isznaikino lenkai, Prusus gi wokiečiai. Iki dabar užsiliko tikt *Lietuviai ir Latviai*. Ant to ploto, kurį apgyveno tautos lietuviszkos kilmės, sziądien gyvena 18 milijonų žmonių; skaitlius užsilikusių dar Lietuvių ir Latvių nepereina 6 milijonų; plotas gi, kokį jie užima ne isznesza nė pusės to, kiek užėmė lietuviszka giminė seniai; sziądieninis plotas, kokį apgyvena Lietuviai ir Latviai nepereina 3000 ketvirtainių mylių. Taigi mat, per stoką vienybės, per nesupratimą, vienos lietuviszkos giminės tautus, kitų brolių ne szelptos, isznyko; plotas gi žemės jų apgyventas pasimažino ant ⅔ to, ką pirma turėjo. Galėjome stovėti eilėse didžiųjų Europos vieszpatyszczių, kadangi žemės plotai, kokius apgyveno tautos lietuviszkos giminės, ne mažesni už tulas didesias Europos vieszpatystes, kaip antai už Angliją arba Italija, bet už jas daug didesni. Vitauto laikuose Lietuva isztikro stovėjo pirmose eilėse garbingiausių Europos vieszpatyszczių, tikt mes ne mokėjome ant tos vietos užsilaikyti. Garbingiausi Lietuvos kunigaikszcziai teiposgi nesuprato reikalo vienybės terp tautų lietuviszkos giminės, jie platino Lietuvos rubežius į rytus, užėmė didelius Maskolių apgyventus plotus, bet ne gynė nuo isznaikinimo tautų tos paczios kilmės. Už klaidas musų kunigaikszczių mes sziądien kencziame papuolę po svetimu jungu. Ir sziądien vienok mes dar, nors ėsame po teip sunkiu jungu, nesuprantame reikalo vienybės: pjaunamėsi terp savęs, užtai musų prieszai spaudžia mus vis labiaus ir smarkiaus, o mes, iszdalyti nesutikimais, ne randame pajiegų ant pasipriesziniimo skriaudėjams. Apie vienybę terp užsilikusių dar tautų lietuviszkos giminės nėra nė kalbos; lietuviai reikalo jos nesupranta:

(Toliaus bus)

Isz wisur.

‖ Lublino gub., pietinėj Lenkijoj, isdegė miestelis Grabowiec; isdegė czia 400 namų su wisais gywentojų turtais.

‖ Baisi audra beweik su wisu isznaikino miestelį Stryj, Galicijoj. Perkunas trenkė kelis kartus į kariaunos kazermes ir užmuszė tris kareiwius, daug jų sužeidė. Rezerwos kazarmės tapo su wisu sugriautos. Laukai aplinkinėse į tirus pawersti.

‖ Septynkalnyj, pietinėj Wengrijoj, siautė baisi wėtra su debesų praplyszimais, kuri su wisu isznaikino, iszgriowė miestą Detrehem. Isz wiso miesto iszliko wos trys namai, kalnų nuo wėtros smarkumo uždengti, kitus wisus sugriowė, o tame ir drutą senowės twirtynės triobą.

‖ Ties miestu Jekaterinoslawiu, Pietinėj Maskolijoj, siautė smarki audra su ledais ir debesų perplyszimais. Ledai iszdaužė didesnę langų dalį, wėtra iszrowė medžius, wanduo apsėmė ulyczias ir gywenimus kelnorėse, nuneszė net su wisu kelis lengwesnius namus. Ant Didėsės ulyczios užtwinę wandens pagriebė tris žmonis ir nuneszė į upę, kur jie ir prigėrė.

‖ Angliszkas randas apgarsino žinias apie iszgertą pereitą metą Anglijoj swaiginanczių gėrymų daugumą. Sulyginant su užpereitais metais, pereitą metą anglijonai iszgėrė daugiaus. Isz wiso pereitą metą anglijonai ant swaiginanczių gėrymų iszleido $760000000, taigi iszpuola po $20 dol. ant kiekwieno gywentojaus, skaitant moteris ir waikus. Turbut tiek neiszleidžia ant gėrymų nė lietuwiai.

‖ Ant geležinkelio stacijos Lazarewo, terp Maskwos ir Kursko, wienas isz važiuojanczių pasažierių, girių rewizorius Lewszinin, norėjo nusižudyti. Iszbėgęs isz wagono, pabėgėjo toliaus ir atsigulė ant žemės prieszais atbėgantį trukį. Pamatė tą wienok dar į laiką ėsantis ant stacijos žandarų unteroficieras, jis Lewszininą dar į laiką nuo szėnių nuwilko. Užtai iszgelbėtasis, ant padėkawonės už iszgelbėjimą, iszsitraukė rewolwerį ir paleido du szuwiu į žandarą; wienas szuwis pataikė į nugarą, kitas gi į weidą.

‖ Pagal apskaitymą maskoliszkų konsulių, 1897 m. per Hamburgą ir Bremeną skaitlius iszkeliawusų į Ameriką iszeiwių siekė 81847 žmonių, terp kurių maskoliszkų iszeiwių, taigi lenkų, lietuwių, žydų ir wokiszkų kolionistų buwo 18107. Per Hamburgą keliawo 8841 žmonių, 1896 m. 18270. Per Bremeną maskoliszkų iszeiwių pereitą metą iszkeliawo 9266, užpereitą gi metą buwo jų 13805. Isz wiso keliawusių per Bremeną maskoliszkų iszeiwių skaitliaus: 8457 keliawo į Suwienytas Wieszpatystes Sziaurinės Amerikos, 366 į Braziliją, 340 į Afriką, 78 į Kanadą, 23 į Australiją ir 1 į rytinę Aziją.

‖ Mieste Tiflise, tam tikri rewidentai rengėsi peržiurėti mies to kasą, apie ką buwo praneszta kasieriui, gruzinui Žorzeliani. Paskirtoj wienok ant rewizijos dienoj kasierius į kasą ne atėjo, namieje jo teiposgi ne rado. Kasą reikėjo atmuszti, joje pasirodė nedateklius 71000 rubl. Kaip paskui pasirodė, kasierius atkako su pinigais į Batumą, isz czia gi nuplaukė ant austrijokiszko garlaiwio į miestą Trapezund, Turkijoj. Kadangi apie tai dažinojo pirma negu laiwas atplaukė į paskirtą wietą, tai pabėgusį kasierių suėmė tuojaus iszlipant ant kranto. Neturėjo jis nė laiko už paszluotus pinigus priderancziai pasilinksmyti Turkijoj.

‖ Laikrasztis "Cassells Magazine" apskaitė metinius įplaukimus musų žemės waldonų. Pagal to laikraszczio iszskaitymą iszpuola, kad didžiausi metiniai įplaukimai yra niekiausio musų žemės wieszpaczio, kurio žmonės wargingiausiai gywena, taigi maskoliszko caro. Jis turi ant metų $9000000; Austrijos ciecorius užima antrą wietą, su $4500000 ant metų, nors jo pawaldiniai teiposgi nepriguli prie turtingų; Vokietijos ciecorius turi $3500000, Italijos karalius $2900000; Persijos Schachas 2500000 dol.; Belgijos karalius $660000; Szwedijos ir Norwegijos karalius $575000; Holandijos karalienė $300000, Grekijos karalius $260000; Prancuzijos prezidentas 245000, Amerikos prezidentas $50000; Szweicarijos prezidentas turi po 250 dol. ant mėnesio. Popiežiaus įėjimai ant metų $3000000.

NAUJI ISZRADIMAI.

‖ Norwegietis Simonsen iszrado budą, kaip isz medžių isztraukti spiritą. Jis sudeda medžių kalades į atsakanczius cilinderius, kuriuose yra praskiesta sierini rugsztis, paleidžia sutirsztintą iki 10 atmosferų orą, po kurio spaudimu pasilieka medžių kaladės ir cilinderius tuos kaitina. Tokiu budu Simonsenui isz 200 swarų medžio pasisekė isztraukti 6½ kwartos spirito.

‖ Į Peterburgo patentų biurą atsiszaukė wienas maskoliszkas technikas jurinjkas, kuris padawė plianus sawo iszrastos prietaisos ant sujieszkojimo jurių gelmėse wietų, kur yra paskendę laiwai, jeigu tokios wietos tikrai nežinomos. Prietaisa ta gal kasdieną kuo geriausiai iszjieszkoti jurių dugną ant ploto 50 geogr. ketwirtainių mylių; kasztuoja gi ji wos 300 rublių. Ji gal but pritaikyta ir prie sujieszkojimo prigėrėlių ir kitokių nuskendusių daiktų.

‖ Austrijoj darė bandawones su neseniai iszrasta nauja explioduojanczia medega, kurią iszradėjas "dynammonu" praminė. Pajiega tos naujos medegos yra didesni už dinamito pajiegą, bet ji daug už dinamitą parankesni, ji pati ne explioduoja, todėl nėra pawojaus prie jos perwežimo; ji gal explioduoti tikt nuo atsakancziai pritaisyto pistono. Nauja medega kareiwiszkų waldžių Austrijoj jau seniai iszbandyta ir jų priimta. Dabar su ja darė bandawones kastynėse ir jos teiposgi buwo pasekmingos. Bandytojai inžinieriai, buwę prie bandawonių Erzo kalnų kastynese, pripažino "dynammoną" už geresnį ir atsakantesnį negu dinamitas.

‖ Prancuziszkas technikas Aime darė Paryžiuje bandawones ant siuntinėjimu telegramų nuo orlaiwių ant žėmės, pasinaudojant isz Marconio telegrafo be drato; prie to Aime pasinaudojo isz aparato Ducreteto, kadangi patsai Marconio telegrafas ne siunczia telegramų per orą, bet tikt ant žemės. Bandawonės pasisekė pusėtinai. Aime rengiasi isz sawo isztirimų pasinaudoti ant isztirimo oro elektrikos ir parengti lygiai ant žemės, kaip ir ant jurių, aparatus ant persergėjimo ypacz plaukiancziu laiwų. Aparatai toki pranesz plaukiantiems ant jurių laiwams ant kelių dienų pirmiaus apie besiartinanczią audrą ir tokių budų laiwas galės nuo audrų pasislėpti kur nors į portą.

Wietines Žinios.

—o—

— Į Chicagą atkako žinomas lietuwiams, kunigas Juodiszius ir apėmė nepriguliningą lenkiszką parapiją ant Laurel ul.

— Prekės kietų anglių Chicagoj nupigo ant pusės to, ką kasztawo pirmiaus. Nežinia, ar jos ilgai užsilieks teip mažos, ar wėl pakils. Reikalaujantiems anglių dabar butų geriausiai isz to pigumo pasinaudoti.

— Iki sziol miestas Chicago suteikė isz wiso 8805 kareiwių, taigi 7605 žemės kareiwius ir 1200 jurinjkų; reginientuose iszstraukusiuose ant Filipinų 47 kareiwiai artilėrijos yra isz Chicago. Terp Chicagos liuosnorių yra ir keli lietuwiai.

— Pereitą sanwaitę Chicagoj buwo didėli karszczėjai, widurdienyj termometras rodė 95° szeszėlyj. Karszczio saulės spindulių net kelios deszimtys žmonių tapo užgautos, bet rodosi, kad užgawimai ne pawojingi. Užgautus nugabeno į ligonbutį.

— Paminėjome mes pereitame "Lietuvos" numeryj apie suaresztawimą, Chicagoj pažiustamo lietuwiams bankieriaus Kopperlo už ėmimą nuo žmonių pinigų tąsyk, kada bankas buwo jau nusibankrutinęs. Užtai Kopperl pateko po sudu, sudas wienok jį iszteisino ir radęs nekaltu, paleido isz kalinio.

— Du wokiecziai: H. Schmehl isz Chicago ir Juozas Sanders isz Millwaukee, Wis. parengia lenktynes. Jie susitarė eiti pėkszti wisą kelią nuo Chicagos iki Milwaukee. Iszeis jie paskirtoj dienoj isz Chicagos rotuszės 1 wal. ryto ir žada tą paczia dieną, 8 wal. wakare, ateiti į Milwaukee į hotelį Schlizo. Kuris ateis pirmutinis, gaus 500 dol.

— Lenkas Ludwik Nika ir Katarina Mazurek, atėję pas kaimynus ant apwaikszcziojimo gimimo dienos, teip pripylė gerklę "blackberry brandy", kad nuo to pasimirė. Rods tą gėrymą gėrė ir kiti ant iszkilmių susirinkę, bet nieks isz tų nė ne susirigo. Turbut pasimirę gėrė ar daugiaus už kitus, ar gal ne buwo prie to gėrymo pripratę. Girtuoklystė mat ne wienam trumpina amžį.

Apsisaugokite Lietuwiai!

Du walkatos lietuwiai, Jonas Burutis ir Mikas Domikis, kurių prawardės matomai permainytos, abudu isz Kauno gub., pagywenę Allegheny, Pa. su wirszum mėnesį laiko, prisiskolinę, kur tikt gawo, isz czia iszdumė. Darbą turėjo, todėl ant pasiranczyjimo kitų lietuwių, ėmė jie ant knjguczių mėsą ir kitus walgio produktus; gaspadinei už boardą teiposgi pasiliko kalti; Domikis pasiskolino nuo wieno waikino siutą, ėjo newa pėdę parsineszti, bet su pinigas namon ne grįžo. Mes mename, kad jie iszdumė į Chicagą, nes ten Burutis turi brolius ir ten nuo seniai rengėsi keliauti. Lengwa bus tuos walkatas pažinti: Domikis mažo ugio, bet storas, waikszczioja įtraukęs sprandą, geltonų plaukų, su wirszum 20 m. amžiaus, žiuri iszpaniurų, angliszkai moka ir wokiszkai sakėsi mokąs. Pawogtas nuo ano lietuwio siutas rauswai pilkas. Jonas Burutis widutinio ugio, plaukų juoswai geltonų; Chicagoj jis yra jau gywenęs ir gal to miesto lietuwiai jį pažįsta.

Meldžiu suaresztuokite tokius paleistuwius ir duokit mums žinią, o bus užtai atlyginta.

Leon Gricius,
391 Beaver av. Allegheny City Pa.

Didelis Pikninkas.

Draugystė Szwento Kazimiero, New Yorke kelia dewintą metinį pikniką, subatoj 30 dieną Liepos, (July) Washington Prove Parke, Newtown L. J. Maloniai užpraszo wisus brolius lietuwius ir lietuwaites kaip isz Newjorko, Brooklyno, teip ir aplinkinės susirinkti ant to smagaus pasilinksmiuimo. Pradžia bus 3 walandą po pietų. Prekė tikieto 25 centai.

Szirdingai užkwieczia.

Komitetas.

31 dieną Lepos, salėje L. Ažuko, 3301 Aubura ave. Chicagos lietuwiai demokratai turės mitingus, ant kurių mėgis twerti lietuwiszką demokratiszką "lygą". Dėlto užpraszo wisus lietuwius demokratus ir demokratiszkus kliubus, jeigu koki yra, ant szių mitingų pributi, o jeigu nėra, tai tegul susitweria. Mitingai prasidės 7½ wal wakare.

Užpraszo, Komitetas.

— Kas norite, kad iszsiųsti į krajų pinigai gerai ir greitai suwaikszczotų, s ąskite juos per "Lietuvos" redakciją, o greicziausiai suwaikszczios. Už greitumą ir teisingumą kasdien apturime szimtus padėkawonių nuo lietuwių isz wisų Amerikos krasztų teiposgi ir už gerumą szifkorczių pas mus iszpirktų, nes mes laikome geriausias linijas, ant kurių į 8 dienas perwažiuoja per marias; ant prastų ir pigių linijų szifkorczių wisai neparduodame. Kas nori pigių, tegul perka pas žydus. Prisiųsdami pinigus ant szifkorczių ar ant iszsiuntimo į krajų, wisada uždėkite sztokį adresą:

A. Olszewskis,
Sub Station No. 60, Chicago, Ill.

Pirmutinis Lietuwiszkas Albumas

iszleistas kasztais kun. A. M. Miluko.— Yra tai puikiausia liet. knįga iki sziol iszleista. Ant 46 lapų puikios slidžios popieros, atspaudinti gražus paweikslai 15 mus swarbesniųjų rasztinjkų: wyskupo Volonczausko, Daukanto, Ivinskio, wyskupo Baranausko, kun. Burbos ir tt., teiposgi paweikslai 8 lietuwių nukentėjusių už lietuwystę, tipai parodanti kaip nesziojа apie Senapilę mergos, jaunamartės, dėdienės, dėdės, seniai ir tt...., o teiposgi paweikslai Susiwienyj mo Seimo delegatų, Szenadorio nedėldienės mokslainės mokintojų, 5 lietuwiszkų bažnyczių, ir tt. Atspaudinta tų knįgų ne perdaug, taigi norinti jas įgyti, pasiskubinkite. **Prekė 50 cnt.**, o puikiuose apdaruose **75 cnt.**, kuriuos reikia prisiųsti per money order, ne markėmis. Perkupczioms, perkantiems ne mažiaus kaip 10 ant syk nuleidžiame 30%. Pinigus siunczіant reikia padėti adresą:

Rev. A. M. Milukas,
Shenandoah, Pa.

Pigiai ant parandawojimo Sztoras su basementu ir stone. Geras biznis ant buczernės, grosernės, ar kitokio biznio, wietoje lietuwių ir lenkų apgywentoje.

Atsiszaukite pas:
Cielewski, 3301 Laurel st.
(16—9)

Pajieszkojimai.

Pajieszkau sawo brolio, Jurgio Antanaiczio, isz Suwalkų gub., Lukszių par., Ragiszkės kaimo. Aplaikiau nuo jo paskutinį laiszką isz San Francisco, Cal. Jis pats, ar kas kitas, teiksis duot žinią ant szio adreso:

Petras Antanaitis,
Box 41, Union City, Conn.

Pajieszkau sawo draugų: Simano Kasparawycziaus ir Mikolo Žinkewycziaus, abudu isz Kauno gub., Reseinių paw., Wartanaiczių ir Užkertinių kaimų, teiksis atsiszaukti ant szio adreso:

J. Mertinatis,
692 Oine st. Wilmington, Del.

Knigu Kataliogas.

Knigos swietiszkos intalpos.

Abecela geriause mokintuwe del waiku	20c.
Amžiaus galas Ponsko Piloto, kuris buwo sudėte Wieszpaties Jezaus	5c
ANDERSONO PASAKOS. Wienoje knygeleje 10 gražiu pasakaieziu	15c
Amerika Pirtyje Komedija del teatro	10c.
Anegdotai iszsitarimai ir patarles isz gywenimo senowes Grekonu bei Rymionu" "	5c
Apieka Diewo	$1,00
Aiiute dukte kunigaikszczio Kerniaus, nauja ir graži pasaka	5c
Apie kalbu pradžia ir tikros rodos del apsisaugojimo nuo neprietelių wedancziu isz tikro ir iszganingo tikėjimo kello in prapultv. Czia raszejas nurodo kurios yra seniausios ant swieto kalbos, nuo ko jos paeina, nurodo kad lietuwiszka kalba yra seniausia ir kad turi daugiausiai neprietelių, kurie stengiasi ją isznaikinti; ant galo paduoda rodas kaip nuo tu neprietelių apsisaugoti	10c
Arielka yra nuodai paeinanti isz girtybes. Czia apraszo kas yra arielka, kaip ji kenkia žmogui, parodyta su keturiais abrozeliais žmogaus pilwo, kokios isz girtybes ligos pastoja ir paduotos rodos kaip nuo to galima iszsigydyti	30c
Baltas Karžizis (eiles)	5c
Burutės dainos " "	10c
Budai gydymo. Daktariszka knyga	40c
Diewaitis, apysaka szios gadynes. Yra tai gražiausia pasaka, kurios lietuwiai da niekad negirdėjo. Preke " " "	$1.00
Dainu skrynele " " "	20c.
Dewoniszkiu kryžius (isztyrimas apie Dewoniszkiu kalnuo kryžiu)	10c
Du broliu pieszinys isz turku kares su maskoliai	3c
Duonos pieszkotojai (apysaka)	35c
Du puikus apraszymai apie nedorybe žydu ir pikta auginima waiku	$1.00
"Dirwa" medega 8. Daukanto bijografijai (gywenimui). Yra tai naujause knigele ir labai akywa, kurioje apraszytas gymenimas Simano Daukanto nuo pi t kudikystes iki jo smerties: kaip auzo, kur mokinosi ką weike ir tt. Prie to ir jo fotografija patalpinta. Apart to knigeleje randasi daug dainu ir kitu apraszimu straipsniu Preke	80c
Etnologiszkos smulkmenos	25c
Egle žalezinu karaliene ir iszgriowimas Kauno pilies 1362 m., du puikus dramai paraszyti Aleksandro Gužuezio	25c
Genu Dede. Graži pasaka isz sziandieninio Lietuwiu pad jimo	10c
Gywenimas Stepo Raudnosio pasakos	15c
Gywenimas Genawaites (Genowefos). Yra tai labai puiki ir pamokinanti pasaka, apie kuria lietuwiai jau daug kartu girdeja yra	50c
Graži waiku knygele " "	10c
Istorija Europos su mapoms	50c
Istorija gražios Katrukos " "	10c
Istorija isz taiko Francuzu wainos atsitikusios Afrikoje	30c
Istorija gražios Magelenos " "	20c
Istorija septyniu Mokytoju " "	50c
Istorija apie apsaymas apie Lietuwos praeiga. Parasze Zanawykas	40c
Iszganimas wargdienio. Knigele pamokinanti kaip pacerint sawo gywenima	25c
Juokingas pasakojimas apie Szaltabuizius ir du gražus straipsniai isz ukinikystes	5c
Juozapas Koniuszewskis, arba kaukinimas Unijotu po waldžia maskoliaus	50c
K. Donelaiszio rasztai	40c
Ka darytie, kad butume swelki ir ilgai gywentume	10c.
Kankles, lietuwiszkos dainos su natomis, sutalsytos ant 4 balsu. del wyru "	25c.
Kaip iszytie pinigus ir turta "	10c
Kaip apsizinti nuo koleros ir kiti naudingi skaitymai	10c
Kas teisybe tai nemelas puiktos apysakeles isz lietuwiu gywenimo "	15c
Kristijonas Duonelaitis " "	10c.
Kas yra, o kas bus " "	10c.
Krumpliu Jonas pasaka " "	10c
Kinai ir kaip jie gywena	10c
Kelios istoriszkos dainos. Czia talpinasi labai gražios ir swarbios dainos apie Kietuwos praeitis jos lietuwiszkus kunigaikszczius. Kražiu skerdyne ir tt.	10c
Keletas žodžiu apie Rymo popiežiaus neklaidinguma.	10c
Keistutis, tragedija 5se aktuose ant loszimo teatru	20c
Keletas žodžiu apie lietuwius ir naudingi pamokinimai del Lietuwos žmoniu. Pusl. 64	10c
Kabalas talpinantis sawyje wisokius užminimus ir ant ju reikalaujanti atsakymai	10c
Lietuwos Tewynes Dainos, paraszytos kn. Antano Wienožinsko. Labai gražios dainos	20c
Lietuwiai amžiu zludumuose. Czia talpinasi tyrinejimai apie lietuwius, ju paejima, ir kalba nuo seniausiu amžiu. Knigele werta yra perskaityno kiekwienam lietuwiui	5c
Lengwas budas pacziam per sawes pramoktie rasztie. del nemokanczių	10c
Lietuwiszkos dainos isz wisur surinktos, apie keturi szimtai dainu "	$2.00
Lietuwiszkas szlupinis "	5c
Lietuwiszki Rasztai ir Rasztinykai	50c
Lietuwos Kankles, nauju dainu knygele turinti 72 dainas, "	15c.
Lietuwiszkas lementorius wokiszkoms litaroms preke	20c
Lietuwnyku bei Lietuwos nusidawimai, wokiszkoms litaroms.	35c
Lietuwos Istorija, paraszyta S. Daukanto, dwi dideles knygos, kožna po $1.50, sykiu abi	$3.00
Lietuwos Gaspadine. Mokina kaip pritalsyti Diewo dowana, isz kurios galima iszmokti geral wirti walgius ir atsakancziai westi kukne	20c
Lietuwystes praeitis dabartis ir ateitis	25c
Medejo pasakojimas. Szi knyzele yra naudinga kiekwienam ant perskaitymo, nes czia apraszoma titkimus wieno Medėjo su wisokiais žweriniais po swetimus krasztus swieto. Yra tai akywas ir pamokinantis apsakymas su trims abrozeliais.	10c
Maskolijos politika su Europa ir katalikiszka bažnyczia. Iszrodymas kaip maskoliai perseklojo, kankina ir naikina lietuwius ir ju bažnyczias	10c
Musu mužkelis iszduotas ant naudos Lietuwos Ukinykams. Czia randasi trumpai apsakyta Lietuwos tautiszkas kilimas. Po tam rodos ukinykams prie gero wedimo ukinykystes, ir keletas pasakaieziu	10c
Medega musu tautiszkai waistinykystei. Szioje knigoje apraszo wisas ligas, ju wardus kokiais jas wadina Kauniecziai ir Suwalkieziai, tepgi apraszo kokeis waistais prasti žmones jas gydo. Preke	40c
Namelis pustelnyko " "	75c
Naujas lietuwiszkas Lementorius " "	10c
Negirdetas dalktas ir geros rodos musu moterelems "	5c.
Nedorybe Rymo Ciecorius, istorija isz laiko ponawojimo Nerono	80c
Nesiprieszyk. Komedija grajyjama teatruose	10c
Padejimas lietuwiu tautos rusu wieszpatystej (socijalioglaszkas pieszinys)	35c
Paskutines mislios, apysaka	15c
Patarles ir dainos	10c
Pirmutinis degtines warytojas, komedija	10c
Puikus apraszymas tikru atsitikimu isz laiko lenkmeczio walnos 1863 m.	40c
Petro Armino rasztai. Knygele turinti 51 puiku dainu	10c
Praeite Vilniaus. Apraszo nuo pat pradžiu užsidejimo miesto Wilniaus, koki jame kliosztoriai buwo, koki lietuwiszki kunigaikszcziai gyweno, kokios kares ly aplanke ir dangybe kitu akywu Lietuwos atsitikimu	10c
Pawogti arkiai ir Mendelis Didgalwis. Dwi gražios pasakeles	10c
Pasaka apie Jona Twardaucka garsu burtinyka ir jo darbus sykiu su apraszymais apie burtus. Puslapiu 158 Preke	25c
Pamokinanti apraszymai isz gywenimo žmoniu ir wisokios rodos	15c
Pradžemokslis Rankos Raszto del norinczių iszmoktie gražiai rasytie	10c.
Pradinis mokslas angliszkos kalbos	75c
Pilnas szimtmetinis kalendorius su planetomis	10c.
Pasakojimas Antano Tretininko " "	25c
Puikus apraszymas apie Lietuwa	$1,00
Pawasario Balsai, naujausiu dainu knygele, turinti 48 puikias daineles ir Libreto 4 aktuose	15c

TURI BUT

Iszparduoti per 60 dienu!

66 LOTAI

Ant 22ros Avenue nuo Lake St. in sziaurius, arti bažnyczios ir iszkalos, Melrose Park, Ill.

Prekes Lotu nuo

$80.00 iki $210.00

Gaus pilnas popieras su kiekwienu Lotu.

Wisos intaisos apmoketos.

ATSISZAUKIT PRIE AGENTO

F. Dunnebecke,

No. 28 19th Avenue, ...MELROSE PARK, ILL.

Dasižinokite pas Juoza Stefankewicziu, Melrose Parke, kurs tenai turi lotą pirkes. (12—8)

NAUJA DIRBTUWE

Bažnytinių Daiktų.

Turiu užgarbę praneszti Guod. Kunigams ir guodot. Draugystėms, kad asz atidariau lietuwiszkai-lenkiszką dirbtuwę bažnytinių daiktų, iszsiuwinėjamų (baftų) artistiszkai szilkais ir auksu, kaipo tai: arnotų, kopų, baldakymų, karunų ir Draugystėms ženklelių. Apstelewimus priimu nuo žemiausių iki augszcziausių. Nepasigirsiu kad asz dirbu pigiaus už kitus, bet kas mane darbus pamatys, pažins jų wertę.

Dėltogi meldžiu kaipo Guod. Kunigų teip ir Draugyszczių, kas reikalaujate gerai padirbtų wirszminetų daiktų, teiksytės tokius pas mane apsteliuoti, o užtikrinu jogei busite užganėdinti.

Su guodone,

T. Andruszewiczaite,
115 W. Division St.
Chicago, Illinois.

HILLE'S FOTOGRAFAS,

3452 S. Halsted ul.

Nujima puikias Fotografijas, užtuzina tiktai

$2 00

An weselių ir kitokiu reikalu nujima Fotografijas kopuik ausei.

Pigiausius ir geriausius

Baisikelius

naujus ir senus, galite wisados gauti pas:

Kelpsch, Noreiko & Co.,

56 Fith Av., Chicago, Ill.

Atraszykite, o paduosime musų prekes.

$100 NAGRADOS $100

Užmokėsiu kiekwienam, kuris tapo iszgydytas isz ligų įgytų per jaunystės iszdykuma (ononizma) NAMINEMIS GYDYKLOMIS. Teip iszsigydyti ne galima, bet jeigu kenti ant nerwų turi apsilpnytas lytiszkas dalis kuno per ononizmą, ar poluciją, kenti galwos skaudėjimą, pilwo užkietėjimo, miegot negalėjimą, ir kitas tam panaszes silpnybes, raszyk sziadien pas mano, o asz atsiųsiu tau apraszyma kaip asz iszsigydžiau trumpu laiku isz tokių pat ligų kelių metų kentėjimo, Apraszymą prisiųsiu užpeczėtytame koperte ir apie jawo gromatas nieks nedažinos. Įdėk už 2c markę ir raszyk pas:

Fred Wilson
Box 386, Kenosha, Wis.
(28—8)

Chas. Baltrukonis.

Pristatau Draugystėms wisokius reikalingus daiktus, tai yra: **Spilkas, Kukardas, Juostas, Karunas** ir wisus kitokius dėl Draugyszczių reikalingus daiktus. Prekės pigesnės kaip wisur. Kas ko reikalauja, atsiszaukite pas manę, o priduosiu jums prekes dykai. Adresas:

CHAS. BALTRUKONIS,
67 N. Leonard St.,
WATERBURY, - - - CONN

W. SŁOMINSKA,

679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.

Mano Dirbtuwe tapo Apdowanota

POWSZECHNA WYSTAWA KRAJOWA 1894

DWIEMS MEDALIAIS

ant Kosciuszkos Parodos už rupestingą, teisinga ir artistiszką iszdirbimą.

KARUNŲ, SZARPŲ, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARSZALKINIŲ LAZDŲ ir tt.

Turiu už garbę apreikszti guodotiniems Kunigams ir guodotin. Draugystėms, kad asz dirbu wisus augszcziaus paminėtus daigtus **Pigiausei, Teisingiausei ir Geriausei,** nes per 30 metų užsiimdama iszdirbimais įgijau geriausę praktiką ir dėl to galiu wiską padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.

Su guodone
W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.

LIETUWIU DAKTARAS

MARJA DOWIATT,

Kauno gub. Szauliu pawieto.

838 W. 18th Street.
Nuo 8tos iki 12tos ryto.

Telefonas: Canal 78.
Telefonuot galima isz kiekwienos aptiekos.

Lietuwiszka Aptieka,

257 Hanover St., Boston, Mass.

Pilna wisokiu aptiekoriszku taworų czionykszcziu ir užrubežiniu.

Aptiekoje wisada galima rast DAKTARA, kurs duoda ligoniams rodas dykai.

Aptiekoje galima susikalbėt: lenkiszkai, ruskai, lietuwiszkai ir daugelyj kitokiu kalbų.

257 TEMYK GELTONA PARWA MUS APTIEKOS 257

Waterburio Mebliu Kompanija

(Waterbury Furniture Co.)

135—169 E. Main St. Prie pats POLI'S TEATRO.

Sweikiname sawo kostumerius szirdingai jiems dekawodami už ju prielankuma pereitame laike, ir jiems musu dekinguma norime iszreikszti ju prigimtoje kalboje. Patyrem Jusu prielankuma ir prieteliszkuma, kada atsilankete pas mus su wisokiais pirkiniais, ko pasitikime ir ant toliaus nuo Jusu užsitarnauti. Mes parduodame sawo taworus už pinigus ir ant bargo, per ka ingijome daugybe kostumeriu ir sawo bizny pastateme ant augsztos papedes.

TEMYKIT:

Kas nedele esti pigus iszpardawimai

Karpetu, Purceliniu Indau, Mebliu, Pecziu ir tt.

Grabai ir kiti wisi Pagrabiniai Daiktai už pigiause preke.

John Mariaty,

Žmoniu Pagrabinikas.

Ant pareikalawimo szaukite mane kožname laike isz District Telefon Ofiso, 5 E. Main St.

Greitas patarnawimas, c prekes pigiausios.

NOTARIJUSZAS. CLAIM ADJUSTER.

F.P.Bradchulis

— UŽSIIMA —

wisokiomis prowomis ypacz priesz kompanijas už sužeidumus ir t. t.

Tukstanczei žmonių gauna rodas wisokiuose atsitikimuose.

Atsiszaukite pas sawo wiengenti:

F. P. Bradchulis,
3201 S. Halsted St. CHICAGO.

KAS ATSITIKO SU JONES? SU KOKIU JONES?

Ugi su Jones "The Shoe Man".

Dasižinok po nr.
824 Bank St.,
WATERBURY, CONN.

Lietuwiszkas Saliunas

užlaiko gerą alų, seniauses ir czystas arielkas ir kwepenczius cigarus. Geriause užeiga dėl szwiežiai atwažewusių į Chicagą. Prie to turi gerą sale dėl mitingu, szokių ir kitokių zabowų.

S. LELIASZIUS,
650 S. Canal St., CHICAGO.

Geriause Užeiga del Darbinyku pas

J. Danisewiczių,

768 Bank ir River Side Sts.

Waterbury, Conn.

Užlaiko geriausius gerymus; szalta Alu, seniausias Arielkas, Likjerius ir kwepenczius Cigarus. Užkwieczia wisus atsilankyti. **Juozas Danisewiczius.**

TĖWYNĖS SARGAS

mėnesinis laikrasztis su paveikslėliais **Treczius metus**

stovi ant sargybos lietuvių tautos: szviesos, tikėjimo ir kalbos.

Kasztuoja ant metu $1.00

Pernykszczius ir užpernykszczius numerius galima gauti už **50c.**

Vienas numeris yra siunczіamas ant pa žiuros uždyka.

Raszant reikia padėti adresą:

Rev. A. Kaupas,
1423 N. Main Av., Scranton, Pa.

"Vienybe Lietuvninku"

iszeina kas sereda jau 13-tas metas, Plymouth, Pa., ir pranesza svarbiauses ir teisingiauses žines isz Lietuvos ir visos pasaulės, talpina puikias apysakas bei kitus naudingus apsiszvietimui rasztus. **"Vienybė"** ant metų kasztuoja **$2,00** o ant pusės **$1.** Pinigai turi but apmokami isz kalno. Laiszkus ir pinigus reikia siųsti ant tokio adreso:

J.J. PAUKSZTIS & CO.
PLYMOUTH, PA.

M. A. Pawlauskas,

Dirba ir taiso wisokius daiktus isz auksso ir sidabro, teipogi taiso ir parduoda laikrodžius, laikrodelius, lenciugelius, žiedus, spilkas, muzikaliszkus instrumentus ir geriauses "Singer" siuwamas maszinas už pinigus ir ant iszmokesczių.

Szliubiniai Žiedai

isz geriausio aukso, nuo 56 iki 72 probos **nuo $3 iki $6.**

Kam koki daiktai yra ant greito reikalingi, padarau juos ant palaukimo per walanda. Prekes mano yra pigesnes negu wisame Chicagos mieste. Ateikite ir persitikrinkite. Su guodone,

M. A. PAWLAUSKAS,
24 Foreman St., Cleveland, O.